

Rusijos spaudimas padidės

Maskva ruošiasi naujoms atakoms?

Maskva, birželio 20 d. (BNS) — Nepriklausomai nuo to, kas bus išrinktas kitu Rusijos prezidentu, politinis spaudimas Baltijos šalims rusakalbių gyventojų klausimu sustiprės, bet tarpvalstybiniai santykiai bus plėtojami.

Tokią nuomonę susitikime su žurnalistais iš Baltijos šalių pareiškė Rusijos politologas Sergej Markov.

Jis mano, kad ekonominis bendradarbiavimas tarp Baltijos valstybių ir Rusijos bus plėtojamas, ir atsiradusi tendencija užmegzti ir palaikyti ekonominius santykius be politinės potekstės.

„Tai bus daroma bent jau tam, kad būtų galima sukurti bendrą teigiamą atmosferą“, — mano S. Markov. Politiniu požiūriu reikalavimai bus griežtesni.

Nukelta į 6 psl.

Kwasniewski — komunistinio saugumo bendradarbių sąrašas

Vilnius, birželio 20 d. (BNS) — Lenkijos politinį elitą sukrėtė Tautos atminties instituto direktoriaus Janusz Kurtyka pareiškimas, kad institutas turi 500 asmenų, kurie bendradarbiavo su komunistinio saugumo tarnybomis ir užėmė arba užima aukštus postus, sąrašą.

Nors jis, vadovaudamasis atitinkamu Konstitucinio Tribunolo sprendimu, atsisakė paskelbti šį sąrašą, antradienį vakare lenkų radijas pranešė, kad į jį yra įtrauktas buvęs Lenkijos Senato pirmininkas Liongin Pastusiak ir keli buvę ministrai, o dienraštis „Rzeczpospolita“ trečiadienį rašo, kad šiame sąrašas yra ir buvusio šalies prezidento Aleksandr Kwasniewski pavardė.

A. Kwasniewski 2000 metais, iškėlęs savo kandidatūrą antrajai prezidento kadencijai, buvo liustruotas ir padarė pareiškimą, kad nebendradarbiavo su komunistinės Lenkijos saugumu.

Pasak dienraščio, surasti nauji dokumentai nekelia abejonių dėl to, kad A. Kwasniewski nuo 1982 metų birželio 23 dienos iki 1989 metų rugsėjo 7 dienos buvo slapto saugumo bendradarbis slapyvardžiu „Alek“.

Politikai, kurių pavardės iškilo tokiomis aplinkybėmis, kategoriškai neigia bet kokius savo kontaktus su komunistiniu saugumu.

P. Malakauskas paskirtas VSD vadovu

Vilnius, birželio 20 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus baigė Valstybės saugumo departamento (VSD) direktoriaus pakeitimo procedūrą — trečiadienį jis pasirašė dekretus, kuriais iš saugumo vadovų atleido Arvydą Pocių ir vietoj jo paskyrė Povilą Malakauską.

Dekrete numatyta, kad darbą VSD vadovo poste A. Pocius baigs birželio 26-ąją, P. Malakauskas pradės 27 dieną.

Trečiadienį pasirašytu dekretu V. Adamkus nuo birželio 26 dienos atleido P. Malakauską iš Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovo posto. Kas jį pakeis šiose pareigose, kol kas neskelbiama.

VSD vadovą skiria ir atleidžia prezidentas Seimo pritarimu.

P. Malakauskas, kuriam dabar 51-eri, yra baigęs Vilniaus universiteto Fizikos institutą. 1978-1992 metais jis dirbo Lietuvos puslaidininkių fizikos institute, nuo 1992 metų iki paskyrimo STT vadovu 2004-ųjų lapkritį — Krašto apsaugos ministerijoje.

P. Malakauskas priklauso Tėvynės sąjungai, tačiau narystę partijoje sustabdė tapęs STT vadovu.

Prezidento dekretu nenurodomi A. Pociaus atleidimo motyvai.

Šią savaitę Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (VTEK) paskelbus, kad A. Pocius, privatizuodamas

tarnybinių butų Vilniuje, supainiojo viešuosius ir privačius interesus, kai kurie politikai pareiškė, kad atleisdamas A. Pocių turi būti nurodyta, jog jis savo poelgiu pažemino pareigūno vardą.

Jei Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos išvados būtų tapusios vienu iš A. Pociaus atleidimo pagrindų, jis trejus metus negalėtų dirbti valstybės tarnyboje.

Pats A. Pocius pranešė, kad yra įsitikinęs savo teisumu privatizuojant tarnybinių butų, į teismą kreiptis neketina.

Kartu A. Pocius tikino, kad buto privatizavimas nėra baigtas, nes už jį nėra sumokėta nė cento.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose. Gedulo ir vilties diena Nottingham. Draugystės tiltas tiesiasi į Vokietiją.
- Nepasitikėjimo teismais priežastis.
- Lietuvių nekilnojamo kultūrinio paveldo išsaugojimas Amerikoje.
- Kelionė į Jeruzalę (LVI).
- Mažoji Lietuva. Karaliaučiaus žemės dvelksmas
- Joninės — jau šį sekmdienį.

Valiutų santykis

1 USD — 2.57 LT
1 EUR — 3.45 LT

Bloomberg nusprendė tapti nepriklausomu politiku

New York, birželio 20 d. („Reuters“/BNS) — New York meras Michael Bloomberg, kuris dažnai minimas kaip galimas trečios stovyklos kandidatas per 2008 metų prezidento rinkimus, antradienį sakė, kad keičia savo politinį statusą ir iš respublikono virsta nepriklausomu politiku.

Milijardierius M. Bloomberg, kuris yra įkūręs finansinių duomenų ir žiniasklaidos kompaniją „Bloomberg LP“, buvo demokratas, bet tapo respublikonu, kad 2001 metais galėtų siekti mero posto.

2005-aisiais jis buvo perrinktas kaip respublikonas ir 2009-aisiais nebegalės siekti trečiosios kadencijos.

M. Bloomberg ekonomikos klausimus sprendė kaip konservatorius, bet socialiniais klausimais, tokiais

Michael Bloomberg.

kaip ginklų kontrolė, gėjų santuokos įteisinimas ir aplinkosauga, buvo liberalesnis.

PERIODICALS

S53 P7 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-20-07

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

NOTTINGHAM, DIDŽIOJI BRITANIJA

GEDULO IR VILTIES DIENA

Sekmadienį, birželio 17 d. Nottingham St. Barnabas Katedroje įvyko iškilmingas išvežtųjų į Sibirą ir vieno šviesiausių Europos lietuvių kunigų – Stepono Matulio, MIC Lietuvių katalikų centro – „Židinio“ įkūrėjo ir Didžiosios Britanijos lietuvių sielovados vadovo, ketvirtųjų mirties metinių paminėjimas.

Kun. dr. Steponas Matulis, MIC, 1946-aisiais baigęs daktaratu dominikonų Angelicum universitetą Romoje bei paruošęs antrą daktarą Grigaliaus universitete Romoje 1953-čiais, buvo paskirtas Marijonų naujokyno vadovu, o 1957-aisiais Marijonų dvasios vadovu Romoje. 1958-aisiais paskirtas Londono lietuvių parapijos rektorium. 1965-aisiais Nottingham įkūrė jaunimo „Židinį“ – lietuvių berniukų bendrąbutį, Aušros

Vartų Marijos koplyčią, atgaivino pasaulio lietuvių katalikišką tautinės minties žurnalą „Šaltinį“, kurį leido, redagavo ir spausdino „Židinio“ spaustuve.

Iškilmingas šv. Mišias aukojo Lietuvos Marijonų vyresnysis kun. dr. Vytautas Bričius, MIC. Savo pamoksle anglų kalba jis pabrėžė tikėjimo reikšmę išlaikant nepriklausomybės viltį ir juodžiausiais Sibiro kančių metais. Taip pat paminėjo, kad ir mūsų laikais netrūksta neatsisakymo ir nekaltos kančios visame pasaulyje. Tai išgydyti gali Kristaus dvasia. Iškilmingas giesmės lotynų kalba giedojo Katedros choras.

Minėjime dalyvavo Kolumbo Riterių iš Peterborough vadovai, Nottingham, Leicester ir kitų universitetų lietuviai daktarantai bei dėstyto-

Minėjimo dalyviai.

jai, Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijos nariai iš Peterborough ir Nottingham.

Po šv. Mišių dalyviai vyko į lietuvišką Willford Hill kapinių kampelį aplankyti kun. dr. Stepono Matulio, MIC kapą, o vėliau į „Židinį“ pabendrauti. Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų bendrijos pirmininkas Steponas Vaitkevičius pakvietė kun. dr. Vytautą Bričių paskaitai. Jis kalbėjo apie dvasinius kančios, vienybės ir atleidimo aspektus. Toliau buvo trumpa dr. Dariaus Furmonavičiaus apžvalga anglų kalba apie išvežimus ir aukų skaičius.

Po iškilmingo minėjimo visi dalyviai susėdo arbatėlei prie bendro stalo Lietuvių katalikų centro – „Židinio“ kiemelyje.

Nuoširdžiausiai dėkojame šaujosioms Nottingham šeiminkėms Felei Damaševičienei ir Genutei Juozelskienei bei visiems dalyvavusiems, ypač kun. dr. Vytautui Bričiui, MIC, East Midlands Kolumbo Riterių sekretoriui Joseph Rodrigues, Didžiosios Britanijos Lietuvių katalikų ben-

drijos pirmininkui Steponui Vaitkevičiui, Nottingham universiteto daktarantei Gabrielei Aksomaitytei ir Bremnerių šeimai, su mažais vaikais atvažiavusiai ilgą kelią iš Market Harborough.

Taip pat nuoširdžiausiai dėkojame Juozui Kojeliui už sveikinimą ir Stasiui Kasparui už sveikinimą bei 20 svarų auką.

Lietuvių katalikų centro – „Židinio“ info

Lietuviškame Willford Hill kapinių kampelyje aplankė kun. dr. Stepono Matulio, MIC kapą.

PASAULIO
LIETUVIŲ
VAKARĖLIS
2007

Ar girdėjai, kad lietuviai pagaliau grįžta į tėvynę? Įdomu, kodėl? Atsakymas – **liepos 7-ąją Vilniaus muzikos klube „Artistai“** vyks pirmasis Jungtinės Karalystės Lietuvių jaunimo sąjungos organizuojamas Pasaulio lietuvių vakarėlis.

„Norime sukurti progą pabendrauti neoficialioje aplinkoje, pasilinksmiti, pasidalinti idėjomis, nuomonėmis ir patirtimi. Kviečiame visus: dainų šventės dalyvius, vietinį jaunimą, išėjusius – juk nesvarbu, kur tu gyveni, svarbiausia – esi LIETUVIS“ – šypsosi JKLS pirmininkė Laura Dzelzytė.

Renginio pradžia – 8 val. vakare.

Bilietus galite įsigyti www.tiketa.lt ir visose „Tiketa“ kasose nuo birželio 20 dienos. Artėjant renginio dienai bilietai brangs!

HIUTENFELD, VOKIETIJA

DRAUGYSTĖS TILTAS
TIESIAMAS TOLIAU

Š. m. liepos 6-8 dienomis, Hiutenfeld, Romuvos pilyje ir Vasario 16-osios gimnazijos patalpose vyks trečiasis Europos lituanistinių mokyklų sąskrydis „Draugystės tiltas“ (DT), į kurį kviečiami šių mokyklų mokiniai, jų tėvai ir mokytojai, lietuvių bendruomenių atstovai. Į renginį žada atvykti daugiau kaip 200 dalyvių iš trylikos šalių, beveik pusė iš jų – moksleiviai.

Idėja nors keletai dienų sukviešti sparčiai besikuriančias lietuviškas mokyklas ir pasidalinti mokykliniais rūpesčiais gimė Švedijos Lietuvių Bendruomenėje, Stokholmo „Saulės“ lituanistinėje mokykloje. 2005 metų vasarą Švedijoje įvyko pirmasis Europos lituanistinių mokyklų susitikimas, kuriame dalyvavo atstovai iš septynių šalių. Tada mums atrodė, kad mūsų labai daug, kad turime vieni kitiems ką pasakyti, ko paklausti, ir kad nespėjome išsikalbėti, kad būtina reikia sulaukti kitos vasaros ir vėl susitikti. Švedijoje gimė arba sutvirtėjo mokytojų draugystė, susibičiuliavo mūsų moksleiviai.

2006 metais DT šeiminko teises perėmė Airijos Lietuvių Bendruomenė ir Dublino lituanistinė mokykla

la „4 vėjai“, kuri suorganizavo šaunų sąskrydį šalia Dublino. Čia buvo nutarta kitų metų DT organizuoti Vokietijoje.

Taigi DT sėkmingai tiesiamas vis į kitą šalį. Šio gražaus ir prasmingo sambūrio tikslas – aptarti užsienyje gyvenančių **Nukelta į 9 psl.**

Belgijos lituanistinėje mokyklėlėje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdieną \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaite

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorius –

kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NEPASITIKĖJIMO TEISMAIS PRIEŽASTIS

2007 m. birželio 20 d. Seimo narys, Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas **Rytas Kupčinskas** ir Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos tarybos narys prof. **Vladas Vilimas** surengė spaudos konferenciją, kurioje ne pirmą kartą kėlė visuomenės atstovų dalyvavimo, vykdančių teisumą bei formuojant teisėjų korpusą, būtinumą, taip pat išdėstė kliuvinius, trukdančius šią idėją realizuoti. Pateikiame mintis iš spaudos konferencijos.

Lietuvos teismų sistema išgyvena gilią krizę, tai patvirtina svarbiausias šios sistemos vertintojas — visuomenė.

Pagal apibendrintus „Eurobarometro“ tyrimus, 2005 m. pavasarį ir rudenį ES ir kandidatėse į ES valstybėse (iš 32 valstybių) pagal pasitikėjimo teismais rodiklį Lietuva užima tik 29-ąją poziciją. Pasitiki teismais — 27 proc. gyventojų, nepasitiki — 60 proc. Dar nepalankesni mums buvo 2006 m. „Eurobarometro“ tyrimų rezultatai. Pagal atliktus pavasario tyrimus, pasitikėjimas tesiekia 23 proc., nepasitikėjimas sudaro net 69 proc. Daug metų Lietuvoje vykdomų apklausų rezultatai labai panašūs — pasitikėjimas teismais tesiekia 15–20 proc. Į klausimą, „Ar galėtumėte pavadinti teismą draugiška institucija?“ — „taip“ atsakė vos 12,3 proc. „ne“ — 80,5 proc. („Delfi“ užsakymu „Sprinter“ tyrimai). Jeigu visuomenė nepasitiki teisingumą vykdančia institucija, vadinasi, nepasitiki ir pačia valstybe.

Svarbiausia nepasitikėjimo teismais priežastis — visuomenės nušalinimas nuo teisingumo vykdymo. Visuomenės atstovų dalyvavimas teisingumo vykdyme (kontroliuojant teismų veiklą ir dalyvaujant teisminiuose procesuose kaip tarėjams ar prisiekusiesiems) įteisintas visų demokratiinių valstybių teismų sistemose.

Visuomenės pasitikėjimą teismais bandoma atstatyti teikiant Seimui svarstyti plačiai išreklamuotą naują Teismų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą XP-1281(3*). Įstatymo projekto tobulintojai — Seime sudaryta darbo grupė bei Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas — visuomenės atstovų dalyvavimui, vykdančių teisumą bei formuojant teisėjų korpusą, nepritarė. Šiuo įstatymo projektu bandoma išlaikyti klani-

nę teismų sistemą, kuri atveria kelią korupcijai ir toliau didina prarają tarp teismų ir visuomenės.

Kadangi Teismų įstatymo projekto rengėjų nuomone, visuomenės atstovų dalyvavimas teisingumo vykdyme bei teisėjų korpuso formavime nėra numatytas Konstitucijoje, 38 Seimo narių grupė įregistravo atitinkamą Konstitucijos IX skirsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą XP-2228. Kaip rašoma šio įstatymo projekto aiškinamajame rašte, „siūlomas Konstitucijos IX skirsnio papildymas padėtų išspręsti iškilusias problemas Lietuvos teisė-

Svarbiausia nepasitikėjimo teismais priežastis — visuomenės nušalinimas nuo teisingumo vykdymo. Jeigu visuomenė nepasitiki teisingumą vykdančia institucija, vadinasi, nepasitiki ir pačia valstybe.

saugoje ir neleisti toliau ignoruoti piliečių intereso dalyvauti vykdančių teisingumą“. Lietuva taptų Vakarų civilizacijos visuomenės, gerbiančios piliečių teises, dalimi. Konstitucijoje siūloma įteisinti visuomenės atstovo — teismo tarėjo instituciją ir Teismų tarybos, į kurią įeitų visuomenės atstovai, instituciją. (Registracijos data 2007 m. gegužės 9 d.).

2007 m. gegužės 24 d. 61 Seimo narys, vadovaudamasis Seimo statutu, pareikalavo, kad šio įstatymo projekto pateikimas įvyktų artimiausiame Seimo plenariniame posėdyje (2007 m. birželio 5 d.), tačiau tai neįvyko, kadangi Seimo kanceliarijos Teisės departamentas projekte įžvelgė galimų prieštaravimų Konstitucijai. Pagal Seimo statutą, tokio atveju Teisės ir teisėtvarkos komitetas turi įvertinti, ar projektas neprieštarauja Konstitucijai. Šis komitetas akivaizdžiai dėsia pateikti minėtą vertinimą ir taip ignoruoja 61 Seimo nario reikalavimą bei nepagrįstai atidėlioja šio itin svarbaus visai teismų sistemai ir visuomenei klausimo sprendimą.

Imperinės paranojos sindromai

PETRAS KATINAS

Kremliaus kontroliuojama Rusijos žiniasklaida plačiai išreklamavo Jurij Levada Analitinio centro paskelbtus gyventojų sociologinės apklausos rezultatus. Sociologai išsiaiškino, kad Rusijos priešas Nr. 1 — Estija. Taip mano daugiau kaip pusė apklaustų rusų. Be to, ketvirtadalis apklaustųjų tarp Rusijos priešų įžiūrėjo ir Ukrainą. Dabar Rusijos „priešai“ rikiuojasi tokia tvarka: Estija, Gruzija, Latvija, Lietuva ir Ukraina.

Kremliui artimas politologas A. Rezčikov tuos J. Levada Analitinio centro paskelbtus apklausos rezultatus įvertino savo straipsnyje „JAV išugdė Rusijos priešus. Eidami aklaui vakarus Pabaltijo valstybės tapo pagrindiniais Rusijos priešais“. Taigi 60 proc. rusų, atsakydami į klausimą „Kokias penkias šalis laikote nedraugiškiausiomis ir priešiskiausiomis nusiteikusiomis Rusijos atžvilgiu?“, pirmąją penketukę įvardijo Estiją. Kiek mažiau rusų priešų laiko Gruziją, o kas trečias apklaustasis nurodė Latviją (36 proc.). Kas dėl Jungtinių Amerikos Valstijų, tik 35 proc. vadina ją Rusijai nedraugiška valstybe. Lietuva šiame „priešų sąrašė“ surinko 32 proc. Į priešų sąrašą taip pat pateko Ukraina (23 proc.), Lenkija (20 proc.), Afganistanas (11 proc.), Iranas (7 proc.).

Na, o draugiškiausia Rusijai šalimi laikoma Kazachstanas (39 proc.) ir Baltarusija (38 proc.). Pretenduojantis tapti Kazachstanu prezidentu iki gyvos galvos Nursultan Nazarbajev pralenkė net ir Baltarusijos „barką“ Aleksandr Lukašenka. Kiti Maskvos draugai rikiuojasi taip: Vokietija — 24 proc., Kinija — 19 proc., Armėnija — 15 proc., Indija — 14 proc., Prancūzija ir Bulgarija — po 9 proc. Priešai ir draugai surikiuoti.

Šie rezultatai paskelbti, matyt, visiškai neatsitiktinai. Prezidentas V. Putin, audringai plojant generolams ir imperininkams, paskelbė, kad dėl numatomos amerikiečių priešraketinio skydo elementų dislokacijos Lenkijoje ir Čekijoje, moderniausios Rusijos raketos bus nukreiptos į Europą. Lygiai taip pat, kaip ir SSRS laikais. O svarbiausia, kad Kremliaus „caras“, grūmodamas savo balistinėmis ir kitokio nuotolio raketomis, elgiasi taip pat fariziejiškai, kaip ir jo pirmtakai — Stalin, Chruščiov ir kiti SSKP gensekai.

Dėl nepaprastai padidėjusios įtampos pasaulyje, kai žodžius „šaltasis karas“, imta rašyti jau be kabučių, V. Putin dėl visko kaltina Vakarus. Pirmiausia, žinoma, JAV. Štai Maskvoje lankantis Portugalijos ministrui pirmininkui José Sócrates, V. Putin ragino jį neleisti, kad Europa taptų parako rūsiu, kuriuo esą senąjį žemyną rengiasi paversti Amerika. Dar daugiau, V. Putin mokė svečią ir Portugaliją, kaip europiečiai privalo kalbėti su Rusija visais ginčytiniais klausimais. Be to, baigdamas pokalbį pažėrė jau įprastus žodžius: „Pagaliau reikia baigti šnekas, kad iš vienos pusės mes turime reikalų su švariais, švelniais partneriais, o iš kitos — su pabaisa, kuri išlindo iš tamsaus miško, o jai vietoj kojų kanopos ir nagai išaugę“. Taigi duota suprasti, kad tas raguotas šėtonas ir yra dabar Vakarų „imperialistų“ vaizduojama Rusija.

Žinoma, oficialiai paskelbtas ir palaikomas Maskvos agresyvumo protrūkis, pirmiausia kelia didžiulį pavojų artimiausiems Rusijos kaimynams. Štai vienas iš galimų V. Putin įpėdinių, buvęs gynybos ministras, dabar pirmasis vicepremieras Sergej Ivanov pasigyręs, kad Rusija labai sėkmingai atliko raketinio komplekso „Iskander-M“ sparnuotųjų ir balistinių raketų bandymus, čia pat paaiškino, kad tie „iskanderai“, kurių neva praktiškai neįmanoma numušti, net nuspėti, kur raketa pasuks kiekvieną savo skrydžio sekundę, bus dislokuoti Karaliaučiaus srityje. Tai yra Lietuvos ir Lenkijos pašonėje. Pasak S. Ivanov, tai būtinas žingsnis, nes JAV ketina dislokuoti savo priešraketinio skydo sistemas Lenkijoje. Kaip teigia Rusijos Baltijos karinio laivyno aukštieji karininkai, nauji „Iskander-M“ raketiniai komplektai bus dislokuoti prie Lenkijos Baltijos jūros pakrantės. Buvęs Baltijos laivyno vadas, vėliau Karaliaučiaus gubernatorių Leonid Gorbenka pažymėjo, kad visa Karaliaučiaus sritis privalo tapti aštria vinimi NATO papildyve ir tai jau daroma. Tad visos kalbos apie buvusios Rytų Prūsijos-Karaliaučiaus (Kaliningrado) srities demilitarizavimą buvo ir tebėra tiktai dūmų uždanga.

Turkijoje – lietuviškų knygų biblioteka

Vilų komplekse Alanya Crown Resort, esančiame Turkijos kurorte, šiais metais įsikūrė biblioteka, kurioje knygos — lietuvių kalba. Bibliotekos įkūrėjai — lietuvių bendruomenė, kurią sudaro žmonės, įsigiję vasaros namus Alanijos kurorte ir nekilnojamojo turto veiklą užsienio kurortuose vystanti bendrovė UAB „Burbonas“.

„Mintis įsteigti biblioteką kilo 2006 metais, kai viena klientė, išvykdamą į Lietuvą, paliko savo perskaitytas knygas. Šiomet jau yra sukaupyta nemažai knygų, tarp kurių lietuvių pamėgto brazilų rašytojo Paulo Coel-

ho kūriniai, taip pat atostogų skaitiniams ypač tinkantis Antuan de Sent Egziuperi „Mažasis princas“, — sako įmonės projektų vadybininkė Ieva Ragauskaitė.

Biblioteka yra skirta Alanya Crown Resort įsikūrusiai lietuvių bendruomenei. Visos knygos bibliotekoje yra pažymėtos specialiu antspaudu, kuriame atvaizduotas stilizuotas Lietuvos valstybės herbo Vycio ženklas. Šiuo metu biblioteka yra demonstracinėje vietoje, tačiau vėliau planuojama ją perkelti į bendro naudojimo patalpas.

www.lietuviams.com

Birželio 14 d. Vilniuje, minint Gedulo ir vilties dieną.

Jono Česnavičiaus nuotr.

LIETUVIŲ NEKILNOJAMO KULTŪRINIO PAVELDO IŠSAUGOJIMAS AMERIKOJE

Prieš kurį laiką „Draugą“ pasiekė Algio Luko, JAV LB Amerikos lietuvių kultūros paveldo komiteto pirmininko, straipsnis, kuriame išdėstomos pagrindinės dvišalės sutarties tarp JAV ir Lietuvos Respublikos gairės dėl saugotino kultūrinio paveldo abiejose šalyse. Straipsnis aktualus, ypač šiuo metu dėl išlikimo kovojančiai Aušros Vartų parapijai Manhattan.

A. Luko straipsnyje užsiminta ir apie gegužės mėnesio pabaigoje planuotą JAV ir LR paveldo komisijų susitikimą, todėl užuot iš karto paskelbė A. Luko straipsnį „Drauge“, kreipėmės į LR ambasados Washington, DC įgaliotąjį ministrę, misijos vadovą pavaduotoją Korneliją Jurgaitienę, prašydami suteikti daugiau informacijos apie būsimą susitikimą ir pakomentuoti galimus jos rezultatus.

Kadangi tiek Lukas, tiek Jurgaitienė mini Lietuvos, padedant JAV LB Amerikos lietuvių kultūros paveldo komitetui, sudarytą Lietuvai reikšmingų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, esančių JAV, inventorinį sąrašą, kreipėmės į abu, prašydami jį mums atsiųsti. Gavę jį iš Luko, buvome paprašyti prieš jį išspausdinant, atsiklausti Lietuvos paveldo komisijos leidimo. Kreipėmės į komisijos narius Ireną Vaišvilaitę, Paulių Koverovą ir Zigmantą Kiaupą. Atsakymo sulaukėme iš Vaišvilaitės. Jame ji kategoriškai uždraudė spausdinti sąrašą, teigdama, jog jis nėra patvirtintas dvišalės komisijos ir jo paviešinimas JAV komisijos galėtų būti palaikytas kaip Lietuvos spaudimas. Iš Vaišvilaitės taip pat sužinojome, jog planuotas gegužės mėnesį susitikimas buvo atidėtas ir kol kas neaišku, kada jis įvyks. Tiesa, Vaišvilaitė sutiko po dvišalio komisijų susitikimo atsakyti į mūsų klausimus. Tikimės, jog ateityje galėsime paviešinti ir komisijų priimtą reikšmingų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų JAV sąrašą.

Ilgiau nelaukdami, šiame ir kitame „Draugo“ numeriuose spausdiname Luko straipsnį ir pokalbį su Jurgaitiene. Atsiprašome autorių už delsimą.

Redakcija.

ALGIS LUKAS

JAV LB Amerikos lietuvių kultūros paveldo komiteto pirmininkas

Kultūrinis paveldas: kilnojamas ir nekilnojamas

Kalbant apie kultūrinį paveldą, pirmiausia reikia išskirti kilnojimą ir nekilnojimą paveldą. Kilnojamas kultūrinis paveldas yra: literatūra, menas, muzika, bibliotekos ir archyvai. Nekilnojamas paveldas yra visa tai, kas yra pastatyta, įmūryta, įmontuota ar pamatais įjungta į nekilnojimą paveldą. Toks kultūrinis paveldas yra: bažnyčios, kiti religiniai pastatai, kultūriniai centrai, paminklai, koplytstulpiai bei visas menas ar skulptūra, puošianti šiuos statinius.

Bažnyčia ir lietuvių nekilnojamas kultūrinis paveldas Amerikoje

Amerikoje besikuriantys pirmieji ir pokario imigrantai glaudėsi prie lietuviškų parapijų ir vienuolynų. Jie sudėjo savo energiją, pinigus ir viltis, kad statydami bažnyčias ir prie jų esančias mokyklas, kultūros namus ir kapines, jie atkurs Lietuvos kampelį, kur galės toliau puoselėti lietuvišką kultūrą ir dvasią svetimame krašte. Todėl šiandien beveik visas Amerikos lietuvių sukurtas kultūrinis turtas yra bažnyčių ar vienuolynų rankose. Bandydami išsaugoti tą kultūrinį paveldą, atsirandam kovoje su bažnytinėmis vadovybėmis, kurios šiuo metu uždaro daug mūsų bažnyčių ir tokiu būdu naikina sukaupą kultūrinį turtą.

Amerikos įstatymai dėl kultūrinio paveldo išsaugojimo

Paskutiniaisiais dešimtmečiais Amerikoje ir kituose kraštuose yra įsigalėję daugybė įstatymų, kurie siekia užtikrinti istoriškai ir kultūriškai reikšmingų pastatų ir vietų išsaugojimą. Kur galime, turėtume tokius įstatymais remtis, siekiant išsaugoti lietuvių kultūrinį nekilnojimą turtą Amerikoje. Švenčiausios Mergelės

Marijos Nekaltojo Prasidėjimo lietuvių katalikų bažnyčios parapija East St. Louis sugebėjo išgauti savo apskrities (St. Clair County, Illinois) pripažinimą, kad ji yra istoriškai reikšminga tai apskričiai (St. Clair County, Historic Site). Gavus tokį pripažinimą, galimybės išsaugoti bažnyčią yra žymiai geresnės.

Lietuvos programos dėl užsienyje esančio reikšmingo kultūrinio paveldo

Lietuvos Respublika per Valstybės paminklosaugos komisiją 2004 m. lapkričio mėn. yra paskelbusi Lietuvai reikšmingo, nekilnojamo kultūrinio paveldo užsienyje globos politikos gaires. Tos gairės konstatuoja, kad:

1. Paveldo globa yra Lietuvos visuomenės poreikis;
2. Yra Lietuvos prestižo dalykas;
3. Paveldo globą sudaro pažinimas, moksliniai tyrimai, apskaita, populiarinimas Lietuvos ir atitinkamos šalies visuomenėje bei išsaugojimo priemonių programos.

4. Išsaugojimo priemonių programos derintinos su atitinkamomis šalimis.

Igyvendinti tokią politiką dėl užsienyje esančio kultūros paveldo, LR Kultūros ministro įsakymu, 2005 m. gruodžio mėn. buvo paskelbti Lietuvai reikšmingo kultūrinio paveldo atpažinimo principai ir kriterijai. Tarp atpažinimo principų yra ir istoriniai-kultūriniai požymiai, susiję su Lietuvos išeivijos veikla. Istorinės-kultūrinės vertės kultūrinio paveldo atpažinimo kriterijai yra:

- 1) reikšmė Lietuvos valstybingumo raidai;
- 2) reikšmė Lietuvos kultūros raidai;
- 3) reikšmė Lietuvos išeivijos gyvenime;
- 4) reikšmė Lietuvos gyventojų tremties istorijai.

Organizuojant nekilnojamo Lietuvos kultūros paveldo užsienyje globą, yra sudaromas Lietuvos valstybės nekilnojamo kultūros paveldo užsienyje globos registras, į kurį bus

Algis Lukas

įtraukti svarbiausi objektai. Norint kad Amerikos lietuvių svarbiausias kultūrinis paveldas būtų įtrauktas į Lietuvoje sudaromą kultūrinio paveldo globos registrą, būtina atrinkti, kas pas mus yra vertingiausia, ir per LR Kultūros ministeriją pateikti tokį sąrašą Valstybinei kultūros paveldo komisijai, kad ši įtrauktų jį į globalių objektų sąrašą. Tik tada galime tikėtis kokios nors globos ir apsaugos iš Lietuvos.

JAV ir LR susitarimas dėl tam tikrų kultūros objektų apsaugos ir išsaugojimo

Lietuvos Respublika ir Jungtinės Amerikos Valstijos pasirašė sutartį „Dėl tam tikrų kultūros objektų apsaugos ir išsaugojimo“. Sutartis buvo pasirašyta 2002 m. spalio 15 d. Vilniuje. To susitarimo pagrindiniai straipsniai yra šie:

1. Kiekviena šalis imsis atitinkamų veiksmų, kad apsaugotų ir

išsaugotų visų nacionalinių, religinių ar etninių grupių, kurios gyvena ar gyveno jų teritorijoje, įskaitant per Antrąjį pasaulinį karą vykdyto genocido aukas, kultūros paveldą.

Šiame susitarime „kultūros paveldas“ — tai religinių apeigų vietos, istorinę vertę turintys objektai, paminklai, kapinės ir mirusiesiems pagerbti skirtos vietos bei su visu tuo susijusi archyvinė ir kitokia autentiška dokumentinė medžiaga.

Lietuvoje šio susitarimo vykdomasis atstovas yra Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. Amerikoje šio susitarimo vykdomasis atstovas yra Jungtinių Valstijų komisija Amerikos paveldui užsienyje išsaugoti.

2. Šalys bendradarbiauja siekiant nustatyti atitinkamų objektų, kuriems taikomas pirmas straipsnis, sąrašus, ypač tų, kuriems iškyla sunykimo ar sunaikinimo pavojus. Kiekviena šalis gali išspausdinti tokius sąrašus.

3. Kiekviena šalis užtikrins, kad kitos šalies piliečių ar grupių, nurodytų pirmame straipsnyje, kultūros paveldas nei juridiskai, nei faktiškai nebus diskriminuojamas taikant atitinkamos šalies įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius su:

- a) jų kultūros paveldo apsauga ir išsaugojimu;
- b) teise prisidėti prie jų kultūros paveldo apsaugos ir išsaugojimo;
- c) galimybe su juo susipažinti visuomenei.

4. Tais atvejais, kai pirmame straipsnyje nurodyta grupė pati negali užtikrinti savo kultūros paveldo tinkamos apsaugos ir išsaugojimo, kiekviena šalis imasi specialių priemonių, kad savo teritorijoje užtikrintų tinkamą kultūros paveldo apsaugą

Taip atrodė Aušros Vartų bažnyčia, kai kalbų apie bažnyčios uždarymą dar nebuvo. Sauliaus Kuprio nuotrauka

ir išsaugojimą ir, kai šiam tikslui reikia paramos, kviečia bendradarbiauti kitą šalį bei jos piliečius.

5. Ketvirtame straipsnyje nurodyti ypatingos reikšmės kultūros paveldo objektai įtraukiami į kultūros paveldo objektų sąrašus. Tokie sąrašai yra viešai skelbiami ir perduodami kompetenciją turinčios valstybės, valstijų ir vietos valdžios institucijoms.

Visi nurodyti kultūros paveldo objektai turi būti saugomi, išsaugoti ir pažymėti bet kurios iš šalių galiojančiuose vidaus teisės aktuose numatyto būdu. Būtina užtikrinti galimybę jais naudotis visuomenei.

Remiantis šia sutartimi, JAV ir LR paruošė reikšmingų kultūrinių ar istorinių objektų sąrašus. JAV sąrašas susideda iš žydų visuomenei reikšmingų buvusių ar esamų sinagogų, kapinių, žydų naikinimo vietovių bei kitų jų visuomenei reikšmingų objektų Lietuvoje. Lietuvai reikšmingų kultūrinių objektų Amerikoje sąrašas buvo sudarytas LR Kultūros ministerijos, talkininkaujant JAV LB Amerikos lietuvių kultūrinio paveldo komitetui. Lietuvos sąrašas yra įtrauktos beveik visos veikiančios Amerikos lietuvių parapijos, kultūros centrai, jaunimo stovyklos, paminklai ir žymės lietuvių kapinės. Iš viso — apie 120 objektų. Kultūros ministerijos pageidavimu, sąrašas buvo sudarytas gana išsamus, nebando šiuo metu nustatyti sąrašas įtrauktų objektų reikšmingumo lietuvių išeivijos kultūrai ar istorijai.

Šių metų gegužės gale turėjo susitikti Lietuvos ir JAV komisijų atstovai tartis dėl sudarytų sąrašų prisegimo prie JAV-LR kultūrinių objektų išsaugojimo susitarimo. Lie-

tuvos komisiją sudaro Irena Vaišvilaitė, LR prezidento patarėja, istorijos profesorius Z. Kiaupa ir Teisingumo ministerijos sekretorius P. Koverovas. Tame JAV ir LR komisijų pasitarime turėtų paaiškėti Lietuvai reikšmingų kultūrinių objektų Amerikoje išsaugojimo galimybės.

JAV ir LR susitarimo dėl kultūros objektų išsaugojimo naudingumas Amerikos lietuviams

JAV-LR susitarimas yra akivaizdžiai sudarytas siekiant apsaugoti žydų visuomenei reikšmingus objektus Lietuvoje. Iki šiol panašią sutartį JAV yra pasirašiusi su dvidešimt septyniomis Europos valstybėmis. Lietuva, mano žiniomis, yra vienintelė, kuri žada pristatyti Jungtinėms Amerikos Valstijoms Lietuvai reikšmingų kultūros objektų Amerikoje sąrašą. Susitarimo naudingumas siekiant išsaugoti Amerikos lietuvių kultūrinius objektus šiuo metu nėra dar visai aiškus. Kadangi susitarimas yra pasirašytas tarp LR ir JAV valstybių, susitarimo vykdymas eina per LR Kultūros ir Užsienio reikalų ministerijas. Amerikos lietuvių, norintys daugiau sužinoti apie šio susitarimo galimą paramą, turėtų kreiptis į LR ambasadą Washington, DC. Norintys daugiau sužinoti apie susitarimą iš JAV pusės, JAV sudarytos komisijos sudėtį ir veiklą, gali nueiti į tinklalapį: <http://www.heritageabroad.gov/>.

Nors Lietuvos ambasada Amerikoje dėjo pastangas pasinaudoti šiuo LR-JAV susitarimu, mėginant išsaugoti Aušros Vartų New York ir Šv. Jurgio Pennsylvania bažnyčias nuo uždarymo, kol kas teigiamų re-

Ypač daug vilčių deda tie Amerikos lietuviai parapijiečiai, kurių parapijas ir bažnyčias ketinama uždaryti. Viena tokių — Aušros Vartų (AV) parapija Manhattan. Po to, kai šių metų pradžioje New York kardinolas Edward Egan uždarė AV bažnyčią Manhattan, bažnyčia mažai primena tą, kurioje buvo dar taip neseniai medžiamasi. Nuotrauka iš: www.ourladyofvilnius.org

zultatų dar nesimato.

Amerikos lietuvių kultūrinio paveldo išsaugojimas: vietinių bendruomenių ir parapijų pastangos

Lietuvių kultūrinio paveldo išsaugojime Amerikoje pagrindinį vaidmenį turi vaidinti vietinės lietuvių parapijos ir bendruomenės. Reikaluose su vyskupijomis dėl gresiančio pavojaus bažnyčioms vietiniai parapijiečiai turi didžiausią įtaką. Tas faktas, kad bažnyčia yra įtraukta į Lietuvai reikšmingų kultūrinių objektų sąrašą, nepakeitė arkivyskupų sprendimų dėl Švento Jurgio bažnyčios

uždarymo Shenandoah, Pennsylvania ir Aušros Vartų bažnyčios Manhattan, New York. Vis dėlto teisė toliau išlaikyti savo parapiją sėkmingai atkovojo Šv. Andriejaus parapijiečiai Philadelphia, o nuo uždarymo — Šv. Petro Lietuvių bažnyčia Bostone.

Ta nepaprasta kova, kuri dar tęsiasi, dėl Aušros Vartų bažnyčios New York sujaukimo ir sujungimo lietuvių ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje. Aušros Vartų bažnyčios uždarymo sprendimas aiškiai parodė, kad negalime laukti iki paskutinės minutės, norėdami išsaugoti savo bažnyčias ir kultūrinį paveldą. Turime iš anksto atpažinti gresiantį pavojų ir imtis žingsnių jį įveikti.

Išlipę iš valtys, pajodinėjome po miestą, apžiūrėjome griuvėsius. Iš jų matyti, jog kadaise čia buvo puikūs rūmai: dar ir dabar galima matyti tokių brangiai kainavusių pastatų. Buvome dviejose tenai esančiose krikščionių bažnyčiose. Viena yra šv. Mergelės Marijos. Prie jos įsikūrusios vienuolės chaldėjetės, kurių toks pat tikėjimas kaip ir abisinų. Kita bažnyčia — šv. Jurgio. Ji taip pat moterų vienuolių chaldėjiečių žinioje. Prie šitos yra labai didelė katalikų koplyčia, apie kurią jau kalbėjome anksčiau. Paskui, saulei leidžiantis, grįžome į Naujamiestį.

Rugsėjo penkioliką dieną trečią kartą buvau Pilyje. Tenai paša teisė. Greta jo buvo dvidešimt sričių valdytojų (sangachų) ir apie du šimtai rūmų tarnautojų (čiausių). Labai dideliame rūmų kieme buvo prisikimšę visokių žmonių. Paša buvo apsilvilkęs ilgą, ligi kulkšnių, kūno spalvos atlasinį rūbą, priekyje auksinėmis sagomis ir kilpomis išpuoštas. Vaikas pluksnų vėdukle vėsino jam orą. Buvo daug besiginčijančių žydų. Žemutiniame kieme stovėjo šeši šimtai sargybinių. Dar vaikštinėjo keliolika porų prijaikintų stručių. Iš jų du nepaprastai dideli. Stebėjosi net vietiniai gyventojai, pripratę matyti tuos gyvūnus.

Yra paprotys, kad paša, prieš eidamas į senato posėdį arba prieš pradėdamas spręsti bylas, pirmiau užveina į mečetę pasimelsti. Tai ir tą dieną užėjo į pilies mečetę, kurią buvo pastatęs jau anksčiau minėtasis paša Solimanas. Išeinant iš mečetės, prie jo pribėgo vieno nužudytojo artimieji, skųsdamiesi dėl savo giminaičio nužudymo. Buvo kokios dvi dešimtys prisigėrusių, kad ir ne vyno, tai kitokio svaigalo, tie girti ir užmušę nekaltą žmogų.

Paša atsakė, kad teisė taip liepia: kas girtas nužudė žmogų, tas turi būti nubaustas lazdomis mušant, nes ne jis įvykdęs žmogžudystę, tiksliai protą atimęs gėrimas. Bet kadangi už tą žmogžudystę buvo apkaltinti dvidešimt girtų, kurie tiksliai tą vieną žmogų tenezdė, ir nebuvo aišku, kuris iš jų turėjo būti lazdomis mušamas, tai, esą, būtų neteisinga už vieną nužudytąjį nubausti dvidešimtį. Todėl ištare: nužudytojo artimieji be reikalo skundžiasi, nes ne toks didelis esąs dalykas, kad dvidešimt girtų vieną užmušė. Be to, nužudytojo

KELIONĖ Į JERUZALĘ

M. K. RADVILA NAŠLAITĖS

Nr. 56

kūne nesą žaidžų, tiksliai mėlynės matyti, tai, aišku, jog priežastį nužudyti greičiau sukėlęs gėrimas, o ne jų piktavališkumas. Taip bylą išsprendus, kaltintojai pasitraukė. Tačiau trys ar keturi, kurie dėl tos žmogžudystės labiau už kitus buvo įtariami, sargybinių lazdomis buvo gerai apkulti.

Išeidamas iš pilies, mačiau didžiąjame kieme, kairėje, renkantis karavaną keliauti į Meką. Dėl didelių karščių paprastai išvykdavo ne anksčiau kaip spalio mėnesį. Jau tada buvo manoma, kad susirinks daugiau kaip dvylika tūkstančių žmonių, nes visi, nutarusieji vykti, būna įrašomi į pašos sąrašus.

Rugsėjo šešioliktosios rytą, išklausęs šv. Mišių ir priėmęs šv. Sakramentą, apie penkioliką valandą sėdau į džermą ir Nilo upe pasiroviui išvykau iš Kairo.

Artinosi iškilmingas turkų pasninkas, kurį jie paprastai pasninkauja rugsėjo mėnesį, pamatę jauną mėnulį, iki tol, kol spalio mėnesį vėl pamato jauną mėnulį. Aštuonias dienas prieš man išvykstant, jie jau kasdien atlikdavo prieš šį pasninką privalomas apeigas. Visų didžiųjų mečečių bokštuose saulei nusileidus per visą naktį jau švietė nuo apačios ligi pat viršūnės uždegti žibintai. Kaire, esant tokiai daugybei šventovių, buvo gražus reginys. Tą dieną ir naktį plaukėme nesustodami, lygiai taip saugodamiesi apilpėsimo, kaip ir atvykstant į Kairą.

Kitą, rugsėjo septynioliką dieną, vėjas nebuvo toks palankus. Matėme per upę plaukiantį krokodilą, bet buvo tolokai, tai negalėjome gerai įsižiūrėti. Kartais plaukiančiojo nugara kyšojo iš vandens kaip jūroje šokinėjančio delfino. Atrodė labai didelis, maždaug vidutinio ūgio žmogaus ištisų abiejų rankų ilgio. Čia jų ne taip gausu, nes

daug kaimų ir žmonių. Aukščiau Kairo, Saito pusėje, būna labai daug ir didelių: iki trigubo ištisų žmogaus rankų ilgio. Mačiau vieną dešimties uolekčių ilgio, tik negyvą.

Vakare atplaukėme prie Nilo krante esančio Fua miesto. Jis nelabai didelis, bet dailus. Dėl artėjančių minėtųjų turkų iškilmų mečetės bokštai iš visų pusių papuoštas degančiais žibintais. Be kitų vaisių, šiame mieste labai gausus granatų derlius; niekur nemačiau didesnių.

Tą pačią naktį, nukeliavę tris mylias, įplaukėme į kairėje upės pusėje iškastą kanalą, siekiantį Aleksandriją. Jis laikomas aštuntąja Nilo atšaka. Visą tą dieną plaukėme šituo kanalu tarp daugelio kaimų. Kanalas maždaug trisdešimties uolekčių pločio, pakankamo gylio didžiosioms dzermsoms plaukio. Kai Nilas nepatvinęs, jame nebūna vandens. Ištvinęs Nilas tuo kanalu Aleksandrijai tiekia vandenį: pripildo visus miesto rezervuarus, nes nėra iš kur kitur gauti gėlo vandens, nė tokio vandens šulinių nėra. Tam ir iškastas šis kanalas. Aleksandrijos miestas guli per žemai, kad dėl jūros artumo galėtų turėti gero vandens. Dėl to šis atvestas vanduo rūpestingai saugomas rezervuaruose visą tą metų laiką, kol nėra potvynio. Tokių viešų ir privačiuose namuose turimų rezervuarų labai daug. Jei kada nors dėl kokio atsitiktinumo juose pritrūksta vandens, daugelis Aleksandrijos gyventojų būna priversti išeiti iš miesto.

Kai Ibrahimas paša su daugiau kaip trisdešimčia laivų atplaukė į Aleksandriją valdyti Egipto, vandenį taip išėikvojo, kad šeštą dieną turėjo išvykti į Rozetę, o iš ten Nilo į Kairą, nors buvo ketinęs ilgiau pabūti šiame mieste. Rozetė yra už aštuonių ar dešimties mylių nuo Kairo, toje vietoje, kur kraštinė Nilo atšaka nuo barbarų pusės įteka į jūrą. Ta atšaka iš Kairo į Rozetę atplaukia gerai pakrauti laivai, nes iškastu kanalu didesni laivai į Aleksandriją negali plaukio. Bet septyniomis Nilo šakomis, net nepatvinusiomis, laisvai plaukioja didžiosios dzerms; ypač dviem iš jų, iš kurių viena teka į Damjetą, kita — į Rozetę. Tiesiai atplaukia ir didesni krovininiai laivai, nes šios dvi ziotys yra platesnės ir gilesnės. Iš Rozetės plaukiant jūra, iki Aleksandrijos yra dešimt mylių. **Bus daugiau.**

Nežinojimas tarp lietuvių ir imigrantų užaugino tvorą

Pabėgėlės iš Čėčėnijos.

Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, birželio 20 d. (ELTA) — Trečiadienį minimos Pasaulinės pabėgėlių dienos proga paprastai uždaras Pabradės Užsieniečių registravimo centras (URC) atvėrė duris lankytojams.

Nuo Vilniaus apie 50 kilometrų nutolusi Pabrada yra pirmoji stotelė į Lietuvą atklydusiems nelegaliems migrantams ir iš konfliktų zonų bėgantiems prieglobsčio prašytojams. URC ten veikia jau dešimtmetį. Anot URC viršininko pulkininko leitenanto Roberto Petraičio, dirbant centre labai jaučiamas mūsų visuomenės nepakantumas kitokiems, atsirandantis iš nežinojimo.

„Tas nežinojimas tarp Lietuvos piliečių ir prieglobsčio prašytojų yra užauginęs tvorą. Mūsų tikslas — tą tvorą nugriauti“, — tvirtino plk.ltn. R. Petraitis.

Tačiau niekas per daug nesistenčia, kad ant išorinės URC sienos nebeliktų rasistinio neapykantą ir neišmanymą demonstruojančio užrašo „Lietuva be imigrantų“.

Šiuo metu didžiausią URC gyventojų dalį sudaro atvykėliai iš Čėčėnijos ir buvusių Sovietų Sąjungos respublikų — Moldovos, Ukrainos. 1997-2000 metais pabėgėlių keliai driekdavosi iš Pakistano, Indijos, Šri Lankos. Keičiasi ir jų amžius — anksčiau Lietuvoje prieglobsčio prašydavo vyresnio amžiaus žmonės, šeimos, dabar daugumą sudaro nuo karo bėgantys jaunuoliai.

R. Petraičio teigimu, pastaruosius trejus metus pabėgėlių į Lietuvą atvyksta vis mažiau. Tačiau tai esą ne ypatingi Lietuvos nuopelnai, o pasaulinės tendencijos. Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlių komisaro valdybos duomenimis, visame pasaulyje pabėgėlių skaičius šiuo metu yra mažiausias nuo 1980-ųjų — per 8 milijonus. Tai aiškinama tuo, kad vien 2005 metais savanoriškai į tėvynę

grįžo daugiau nei 1 milijonas pabėgėlių, daugiausia — į Afganistaną. Be to, dauguma konfliktų zonose gyvenančių žmonių neturi galimybės arba bijo pagalbos prašyti kitose šalyse.

Pabradės miestelyje — apie 6,000 gyventojų. 1997 metais įkūrus centrą jie rengė streikus, rašė peticijas tvirtindami nenorį gyventi šalia užsieniečių. Tačiau situacija pasikeitė ir gera, kai vietiniai pradėjo pelnytis iš URC gyventojų. R. Petraitis pasakojo, kad anksčiau įstatymai šiems leido laisvai vaikščioti po miestelį.

„Kai pradėjo klestėti visi kioskeliai, kavinės, smuklės, išsyk pasikeitė miestelėnų požiūris į užsieniečius. Vienu metu jiems buvo uždrausta išeiti iš centro, tad vietiniai pradėjo bruzdėti: kur gi tie mūsų užsieniečiai?“, — apie visiems suprantamos pinigų kalbos įtaką pasakojo URC viršininkas.

Žmogaus teisių gynėjai pažymi, kad prieglobsčio Lietuvoje prašantys užsieniečiai patiria neigiamą visuomenės požiūrį. Žmogaus teisių stebėjimo instituto (ŽTSI) projektų koordinatore Aina Damkutė pabrėžė, kad situacija negerėja: tyrimai rodo augantį visuomenės nepakantumą tam tikroms pabėgėlių grupėms, ypač — čėčėnų tautybės žmonėms.

„Lietuvoje visada puikiai sugyveno daug tautų — totoriai, karaimai ir kiti, niekada nebūdavo tarpnacionalinės trinties“, — priminė R. Petraitis. Tačiau dabar yra kitaip.

Tarptautinių institucijų nerimą kelia ir tas faktas, kad Lietuvoje pabėgėlio statusą gavusių asmenų yra labai mažai. Mūsų šalis raginama pabėgėlio statusą suteikti visiems asmenims, kurių prašymai įvertinti teigiamai, tačiau kol kas asmenys gauna tik humanitarinę apsaugą. URC viršininko R. Petraičio teigimu, Migracijos departamentas tiesiog neranda pakankamai argumentų, kad savo ša-

lyse šie žmonės yra persekiojami jiems gresia pavojus.

Pabradės URC nuolatos gyvena apie 70 asmenų, nors būta laikotarpio, kai nedideliuose kambariukuose glaudėsi beveik tūkstantis. Tuomet miegodavo pakaitomis — vieni dieną, kiti naktį.

Lietuvoje suteikiamas dvejopas prieglobstis: pabėgėlio statusas ir papildoma apsauga. Pabėgėlio statusą gavusiam užsieniečiui išduodamas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje. Neatitinkantiems pabėgėlio statuso, bet negalintiems grįžti į gimtinę dėl joje vykdomų žmogaus teisių pažeidimų, suteikiamas laikinas leidimas gyventi Lietuvoje, kol padėtis toje šalyje pasikeis. Gavę tokį leidimą URC gyventojai perkeltami į Ruklos pabėgėlių priėmimo centrą. Savo gyvenimą su Lietuva susieję užsieniečiai praeina integracijos programą — mokosi lietuvių kalbos, profesijos, vėliau nukreipiami į kokį nors šalies kampelį.

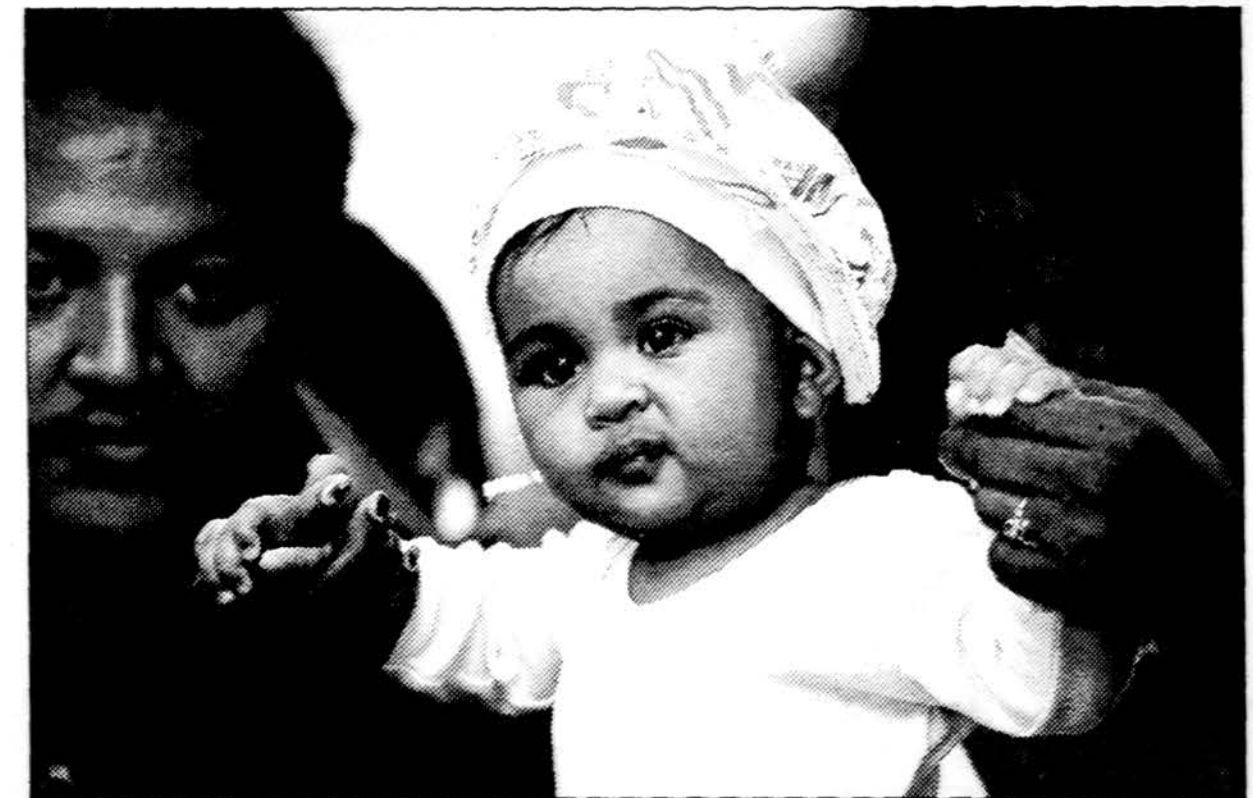
Lietuvos Raudonojo kryžiaus (LRK) duomenimis, nuo 1997 metų, kai Lietuva pradėjo priimti pabėgėlius, tokio statuso prašė maždaug

įstatymai prieglobsčio prašytojams dirbti draudžia.

Pabrada atskiruose pastatuose gyvena prieglobsčio prašantieji bei nelegalūs migrantai, sulaikyti neteisėtai kirtę sieną. Šias grupes skiria dvi spygliuotos tvoros. Nelegaliems migrantams teismo sprendimu apribota judėjimo laisvė — jie negali išeiti už URC ribų, į valgyklą eina lydimi pareigūnų. 26 litų smulkioms išlaidoms nelegalūs migrantai negauna. Visa jų veikla — sėdėti ir laukti kokio nors sprendimo, — deportacijos atgal į ten, iš kur pabėgo. „Išprotėčiau, jei turėčiau čia gyventi kad ir savaite“, — tarpusavyje šnibždėjosi ekskursijos po Pabradės URC dalyviai.

URC teritoriją saugo ne tik tvoros, bet ir apsaugos darbuotojai, šunys bei vaizdo kameros. Apsauginiai padeda bendrauti skirtingose tvorų pusėse gyvenantiems pabėgėliams — perdavinėja raštelius, saldinius.

Prieglobsčio prašytojai centre praleidžia bent 6 mėnesius — per tiek laiko Migracijos departamentas turi priimti sprendimą dėl jų likimo. Jei prašymas nepatenkinamas, as-

Užsieniečių registravimo centre gyvena ir vaikai.

Elitos nuotr.

1,700 asmenų. 105 suteiktas pabėgėlio statusas, daugiau nei 400 gavo papildomą apsaugą.

Šiandien prieglobsčio prašytojams leidžiama išeiti už centro ribų 24 valandoms. Tačiau, pasak R. Petraičio, tik nedaugelis yra tokie sąžiningi — esą paprastai jie nesirodo dvi paras ar ilgiau. Tokiu atveju URC imasi nuobaudų — atima mėnesinę valstybės mokamą 26 litų pašalpą — šampūnui, saldainiui ar cigaretėms nusipirkti. URC gyventojų pajamos — iš piniginių perlaidų, giminių siuntinių ar nelegalaus darbo. Lietuvos

muo turi teisę šį sprendimą apskųsti teismui. Taigi procedūra užtrunka kartais ir ne vienus metus. Tą laiką užsieniečiai praleidžia Pabradės URC.

Vieno URC gyventojų išlaikymas per mėnesį kainuoja 1,400 litų. Maistui kasdien skiriama po 4,70 litų, vaikams — truputį daugiau. Karštas maistas patiekiamas tris kartus per dieną. URC teikiamos pirminės sveikatos priežiūros paslaugos bei būtinoji pagalba. Raudonojo Kryžiaus dėka pabėgėlius konsultuoja psichologė.

Rusijos spaudimas padidės

Atkelta iš 1 psl.

„Aš manau, kad politinė prasme mes imsime griežtai reikalauti laikytis visų demokratijos principų. Šie principai numato, kad visi gali gauti pilietybę, kad rusų kalba turi tapti antrąja oficialia kalba ir kad būtina sukurti normalią savivaldos struktūrą, numatius tam tikrą autonomiją tiems regionams, kur yra daug rusakalbų gyventojų“, — sakė S. Markov.

Žmogaus teisių klausimas nėra tik valstybių vidaus reikalas, todėl ir Rusijos spaudimą — kad Baltijos šalyse būtų laikomasi žmogaus teisių, S. Markov nuomone, reikia vertinti kaip normalų demokratijos procesą.

„Rusija vis daugiau reikalaus, kad Latvijoje ir Estijoje būtų laiko-

masi žmogaus teisių“, — sakė jis.

S. Markov sakė, kad Rusija tikriausiai neformuos politikos dėl Baltijos šalių per ekonominį spaudimą.

Tiesa, pridūrė jis, dar ne iki galo nuspręsta, kaip bus pasiektas, kad būtų laikomasi demokratijos principų dėl rusakalbų gyventojų Baltijos šalyse.

„Tačiau tai bus daroma vis aukštesniu profesionaliu lygiu. Kokių konkrečių priemonių bus imtasi — galutinai dar neaišku, bet aš manau, kad spaudimas bus daromas per Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizaciją, Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją ir Europos Sąjungą“, — pažymėjo S. Markov.

„Mes priversime ES pripažinti,

kad šiose šalyse yra problemų“, — pridūrė jis.

S. Markov — Rusijos visuomenės rūmų narys, tarptautinio bendradarbiavimo ir visuomenės diplomatijos pakomitečio pirmininko pavaduotojas, keliolikos knygų ir mokslo darbų apie dabartinę Rusijos politiką autorius ir bendraautorius.

Agresyvią Rusijos politiką gali paskatinti ir tai, kad Lietuvoje trečiadienį priimtas precedento neturėjęs teismo sprendimas.

Už Lietuvos partizanų Jono ir Antano Astrauskų nužudymą nu-teisti buvę sovietų parankiniai — saugumo papulkininkis Vytautas Vasiliauskas ir slaptoji agentė Martina Žukaitienė — nužudytų partizanų

dukrai ir dukterėčios turės atlyginti 150,000 litų neturtinę žalą.

Tai nusprendė Lietuvos apeliacinis teismas.

2004 metais V. Vasiliauskas ir M. Žukaitienė buvo pripažinti kaltais dėl partizanų nužudymo 1953 metais. M. Žukaitienė skirta 5 metai laisvės atėmimo, V. Vasiliauskui — 6 metai. Abu dėl ligos nuo realios laisvės atėmimo bausmės buvo atleisti.

Po šio nuosprendžio, J. Astrausko dukra ir A. Astrausko dukterėčia Martina Astrauskaitė-Bikuličienė kreipėsi į teismą su civiliniu ieškiniu, prašydama atlyginti šeimai padarytą moralinę ir materialinę žalą.

Kauno apygardos teismas šį ieškinį buvo atmetęs.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Lenkija nesusšvelnino pozicijos dėl Europos Sąjungos sutarties

Europos Taryba.

AP nuotr.

Berlynas, birželio 20 d. („Reuters“/BNS) — Lenkija nesusšvelnino savo pozicijos dėl naujos balsavimo sistemos Europos Sąjungoje (ES) planų, kurie buvo parengti pirmininkaujant Vokietijai, trečiadienį sakė aukštas vokiečių vyriausybės pareigūnas.

„Pastarosiomis savaitėmis nemačiau jokio noro bendradarbiauti“, — žurnalistams Berlyne sakė pareigūnas, kuris nenorėjo, kad būtų skelbiama jo pavardė.

Vokietijos kanclerė Angela Merkel, kuri šiuo metu pirmininkauja ES, nori per ketvirtadienį prasidėsiantį viršūnių susitikimą Briuselyje susitarti dėl naujos sutarties metmenų.

Lenkija, kuri nepritaria naujai ES balsavimo sistemai, ir Didžioji Britanija, kuri siekia sušvelninti pasiūlymus dėl Europos bendrosios ir saugumo politikos, laikomos pagrindinėmis A. Merkel plano kliūtimis.

Tuo tarpu premjeras Jaroslaw Kaczynski bandė išsklaidyti nuogąstavimus, kad Varšuva gali blokuoti susitarimą dėl naujos sutarties, kuri

pakeistų žlugusią ES konstituciją, ir sakė, jog tai, kad jo brolis dvynys, prezidentas Lech Kaczynski vadovaus, yra taikinamas ženklas.

„Būčiau vienas vykęs į Briuselį, jei kalba eitų apie veto. Kad pasakytų: „Mes nesutinkame“, — vokiečių dienraščiui „Bild“ sakė J. Kaczynski. Šie jo žodžiai tikriausiai yra geros valios gestas kanclerei Angelai Merkel, kuri ketvirtadienį ir penktadienį pirmininkaus viršūnių susitikimui.

J. Kaczynski, regis, bandė minkinti Lenkijos tikslą visiškai pakeisti planuojamą dvigubos daugumos sprendimų priėmimo procedūrą ir sakė: „Šiuo metu visa, ko norime, yra leidimas vykti debatams dėl balsavimo sistemos“.

Derybų mandato projektas, kurį vėlai antradienį išplatino Vokietija ir kurio tekstą gavo „Reuters“, rodo, jog ES pirmininkaujantys vokiečiai pirmą kartą oficialiai pripažino, kad dvi delegacijos — lenkų ir čekų — nenori sutikti su siūloma balsavimo sistema.

Dėl Rushdie apdovanojimo iškviesti britų pasiuntiniai

Islamabadas, birželio 20 d. („Reuters“/BNS) — Pakistano ir Irano užsienio reikalų ministerijos antradienį išsikvietė šiose šalyse dirbančius britų pasiuntinius, kad pareikštų protestą dėl Salmano Rushdie, kurio romanas „Šetoniškos eilės“ papiktino daugelį musulmonų, įšventinimo į riterius.

S. Rushdie, dėl kurio knygos velionis Irano vadovas ajatola Ruhollah Khomeini 1989 metais paskelbė jam mirties nuosprendžio fatvą dėl šventvagystės, riterystę suteikta už nuopelnus literatūrai.

Keliuose Pakistano miestuose antradienį vyko protestai, kurių dalyviai skandavo „Mirtis Rushdie“ ir degino šio britų rašytojo, kuris 1947 metais gimė Mumbajuje, musulmonų šeimoje, o mokėsi privilegijuotoje britų mokykloje ir Cambridge universitete, atvaizdus.

Pakistano užsienio reikalų ministerijos atstovė Tasnim Aslam sakė, kad buvo iškviestas britų ambasadorius Robert Brinkley.

„Jam buvo pasakyta, kad Salman

Rushdie yra prieštarai vertinama figūra, žinoma labiau ne dėl nuopelnų literatūrai, o dėl savo įžeidžiamos kūrybos, kuri itin užgauna viso pasaulio musulmonų jausmus, — sakė atstovė. — Riterystės suteikimas Salman Rushdie rodo, kad britų vyriausybei visiškai trūksta jautrumo.“

„Šis įžeidžiamas, įtartinas ir nederamas britų vyriausybės aktas yra akivaizdus kovos su islamu pavyzdys“, — pasakė už ryšius su Vakarų Europa atsakingas ministerijos pareigūnas Ebrahim Rahimpour.

„Tai rimtai įžeidė 1,5 mlrd. musulmonų ir kitų religijų išpažinėjų tikėjimą. Dėl šios provokacijos, kuri papiktino musulmonus, aplinkybių atsakingomis laikome britų vyriausybę ir karalienę“, — pareiškė E. Rahimpour.

Po to, kai „Šetoniškos eilės“ 1988 metais buvo publikuotos, daugelyje valstybių kilo musulmonų protestai. Musulmonai sako, kad šiame romane šventvagiškai rašoma apie pranašą Muhammad ir tyčiojama iš Korano ir ankstyvosios musulmonų istorijos.

EUROPA

VARŠUVA

„Solidarumo“ įkūrėjas ir buvęs Lenkijos prezidentas Lech Waleša, kuris garsėja savo stačiokiška kalba, antradienį užsipuolė dabartinį šalies vadovą Lech Kaczynski ir pavadino jį „kalės vaiku“. L. Waleša interneto svetainėje paskelbtas pareiškimas neleidžia abejoti jo antipatija L. Kaczynski, buvusiam sąjungininkui antikomunistinėje opozicijoje, su kuriuo jis susipyko 10-ajame dešimtmetyje. Pasak L. Waleša, yra „tik vienas žodis“ L. Kaczynski apibūdinti, kuris lenkiškai skamba „S-syn“ ir Lenkijoje yra itin įžeidžiamas.

TALINAS

Talino karių kapinėse užbaigta statyti sienelė, kad būtų galima atkurti visą ankstesnį paminklo Bronziniam kariui vaizdą. Dabar už gedinčio kareivio skulptūros yra pastatyta sienelė, ir paminklas atrodo taip pat, kaip skvere Tenismegio kalvoje, kur jis stovėjo iki perkėlimo į Karių kapines, trečiadienį rašo laikraštis „Eesti Paevaleht“. Naujoji sienelė panaši į tą, kuri buvo Tenismegio kalvoje, tik kiek mažesnė. Ji pastatyta ant gelžbetonio pamatų, jos viduje yra blokų karkasas, apklijuotas klinčių plokštėmis.

ANKARA

Viena moteris trečiadienį klaidingai pranešė apie viename Turkijos laineryje padėtą bombą, kad sulaikytų skrydį, į kurį vėlavo jos vyras, pranešė turkų oro linijų kompanija „Onur Air“. Abu sutuoktiniai buvo sulaikyti. Tai, kad perspėjimas apie bombą yra klaidingas, oro linijų pareigūnams pavyko išsiaiškinti dar prieš avarinį nusileidimą Ankaroje, todėl lėktuvas, skridęs iš pietrytinio Dijarbakyro miesto į Stambulą, galėjo tęsti skrydį.

JAV

JUNGtinės Tautos

JAV ir Europos valstybės paren-

gė naują Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos rezoliucijos projektą dėl atskilusios nuo Serbijos Kosovo provincijos ateities, mėgindamos patenkinti Maskvą, kuri grasina paskelbti veto ankstesniam planui. Tai pranešė JAV ir kitų šalių diplomatai. Dabar dokumentą nagrinėja jį parengusių šalių vyriausybės, o po to jis bus išplatintas Saugumo Taryboje. Tačiau kai kurie diplomatai abejoja, ar Rusija pritars naujam projektui, kuris yra pataisyta gegužę pasiūlytos rezoliucijos versija.

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas George W. Bush antradienį dar kartą išreiškė paramą dviejų taikiai sugyvenančių Izraelio ir Palestinos valstybių idėjai ir sakė, jog viliasi, kad pavyks sustiprinti palestiniečių vadovo Mahmoud Abbas pozicijas prieš islamistų judėjimą „Hamas“, šiuo metu kontroliuojantį Gazos ruožą. „Tikimės, kad prezidento Mamoud Abbas ir ministro pirmininko Salam Fayyad pozicijos tiek sutvirtės, kad jie galės vesti palestiniečius kita kryptimi“, — sakė G. W. Bush, susitikęs su Washington, DC, viešiniu Izraelio premjeru Ehud Olmert.

CHARLESTON

South Carolina valstijos Charleston mieste praėjusį vakarą gesindami gaisrą baldų sandėlyje žuvo devyni ugniagesiai. Ugniagesiai žuvo sugriuvus baldų parduotuvės „Sofa Super Store“ sandėliui, kuriame siautė didelis gaisras. Gaisras kilo pirmadienį apie septintą valandą vakaro. Į įvykio vietą atskubėjo daugiau kaip 20 ugniagesių, kurie iš po griuvėsių ištraukė keturis suodinus ir labai išsigandusius sandėlio darbuotojus. Netikėtai įgriuvus stogui į dangų šovė „dviejų metrų aukščio liepsnos stulpas“, o po nuolaužomis liko devyni ugniagesiai, nespėję išeiti laukan.

NEW YORK

New York valstijos įstatymų leidžiamoji susirinkimo Žemeji rūmai antradienį pritarė siūlymui legalizuoti tos pačios lyties asmenų santuokas. Už įstatymo projekto priėmimą balsavo 85 rūmų, kuriuos kontroliuoja demokratai, nariai, prieš — 61 atstovas. Dokumentui bus suteiktas įstatymo statusas, jeigu jį patvirtins Senatas.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Trucking

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

MAŽOJI LIETUVA KARALIAUČIAUS ŽEMĖS DVELKSMAS

VYTAUTAS KALTENIS

Tris dienas Nidoje tobulinosi Karaliaučiaus krašto (Kaliningrado srities) lituanistinių klasių mokytojai, dalyvavo kultūros ir kitų lietuviškų organizacijų atstovai. Paskaitas skaitė Vilniaus ir Klaipėdos universitetų dėstytojai, LR švietimo ir mokslo ministerijos, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės, Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto darbuotojai. Buvo pristatytas „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ (MLE) III tomas, lietuvių kalbos vadovėlis „Mano ir tavo šalis Lietuva“, originali Klaipėdos krašto dainų plokštelė „Eit mergeli pajūriais.“ Gyvai prie jūros dainavo Nidos folkloro ansamblis „Giedružė.“ Seminara rengėjas VšĮ „Karaliaučiaus lietuvių bendruomenė“, rėmė: LR kultūros ir sporto rėmimo fondas, Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje, Mažosios Lietuvos fondas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės.

Violeta Lopetienė, Karaliaučius/Kaliningradas.

Seminara pradėjo VšĮ „Karaliaučiaus lietuvių bendruomenė“ ir šio projekto vadovas Sigitas Šamborskis. Įžangos žodį pasakė Nidos vidurinės mokyklos direktorė Rūta Žeimienė, labai aukštai įvertindama čia susirinkusių Karaliaučiaus krašto mokytojų pasiaukojimą dirbti. „Lituanistas, — sakė ji, — pedagoginėje švietėjiškoje veikloje yra kitoks: mąsto giliau, mato plačiau, jaučia subtiliau. Man atrodo ir televizorių žiūri kitaip. Kitaip paguodžia, kitaip, jeigu reikia, kitokį žodį pasako. Kitaip savo gyvenimą liudija visais gyvenimo aspektais. Norėčiau, kad šios dienos jūsų vadovų ir pačių sumanyta idėja susitiktų čia, toje pačioje Prūsų lietuvininkų žemėje, būtų dar vienas jūsų kokybinės veiklos paliudijimas.“

Pirmąjį posėdį, kuriame buvo pristatytas MLE III tomas, vedė Kultūros, filosofijos ir meno instituto

direktorius, Vydūno draugijos ir MLE redakcinės kolegijos pirmininkas doc. dr. Vaclovas Bagdonavičius. Jis sakė:

„Mažosios Lietuvos enciklopedija, — tai didžiulė dovana tam kraštui, ir ne tik jo praeičiai, bet ir ateičiai, dabarčiai. Kai sakoma, kad tai paminklas Mažajai Lietuvai, turima galvoje gal daugiau kaip paminklas. MLE atsiskleidžia plati, reljefinė krašto geografinė panorama, istoriniai, kultūriniai horizontai, kiti aspektai — politiniai, ekonominiai. Tarsi būtų koks smulkus žemėlapis, kuriame prieš akis atsiveria tėviškos upeliai, kalvos ir keliukai. Galima daug ką sužinoti apie čia gyvenusių žmogų.“

To krašto žmonių yra išlikusių, tik jie išsibarstę po visą pasaulį ir vien jų jėgų gal ir nepakaktų sumanytam veikalui. Talkina gražus būrys Lietuvos mokslininkų. Mažoji ir Didžioji Lietuva susijungusi darbuojasi kartu, kad pastatytų šią tautos dvasios tvirtovę — išleistų keturtomę MLE.

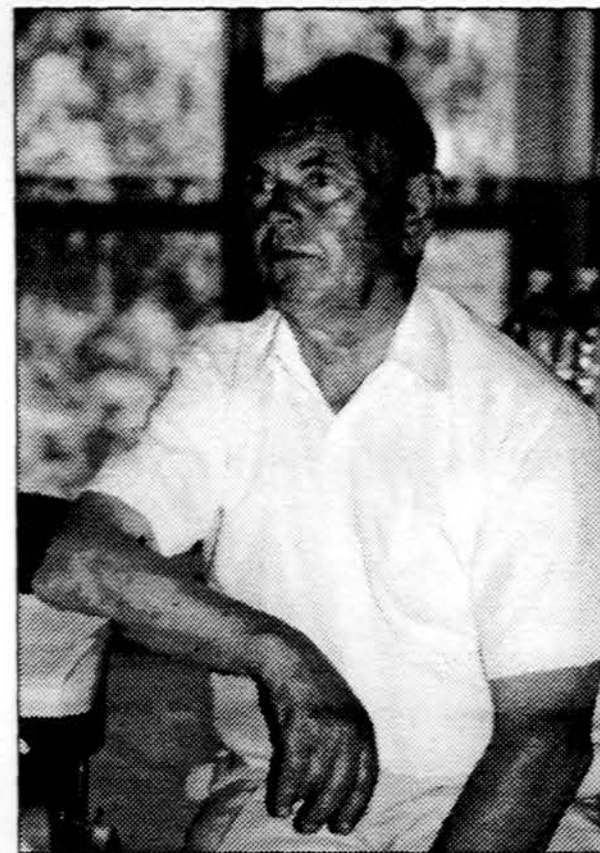
Mažlietuvių iniciatyvą remia prisidėdami savo tyrimais ir kaimynai: vokiečiai, lenkai, rusai. Ir ne tik baltistai, bet ir archeologai (Vladimiras Kulikovas), istorikai (Arthuras Hermannas, Manfredas Kleinas, Janas Jurkiewiczus). MLE jau yra įvykęs faktas. Trys iš keturių tomų jau išleisti ir jie gyvena. Politinė prasme nežinia, kaip toliau spręsis Karaliaučiaus (Kaliningrado srities) klausimai, gal teks gyventi kaip dabar, gal kitaip pasisuks, bet šiaip ar taip, mes dabar žinome, kad Mažoji Lietuva yra Lietuvos dalis. Jeigu jos fiziškai nėra, kokia ji buvo mūsų sąmonėje, tokia ir išliks. MLE atskleidžia to krašto didžiulį įnašą Lietuvos kultūrai ir valstybingumui, tam, ką mes vadiname vienu žodžiu — Lietuva. MLE parodo, kodėl Karaliaučiaus žemė šventa kiekvienam lietuviui.

Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto vyresnysis mokslinis redaktorius, MLE Istorijos skyriaus vedėjas dr. Algirdas Matulevičius seminara dalyviams priminė MLE rengimo pirmuosius žingsnius, juos žengusius: lietuvių kalbininką, gyvenantį Kanadoje, MLE vyriausiąjį organizatorių ir tvarkytoją prof. dr. Vilių Peteraitį, pirmąjį MLE vyriausiąjį redaktorių LMA akademiką, prof. habil. dr. Zigmą Zinkevičių, šių metų nacionalinės pažangos premijos laureatą. Iš rengimo grupės pernai apdovanoti Martyno Jankaus premija vyriausiasis redaktorius doc. dr. Martynas Purvinas, Architektūros skyriaus vedėja Marija Purvinienė, Ariadnos premija MLE vyresnioji maketuotoja ir mokslinė redaktorė Aliutė Zimanienė. Dr. A. Matulevičius seminara dalyviams rekomendavo MLE straipsnius „Kuršiai“, „Lietuvininkai“. Pats plačiau kalbėjo apie Prūsų ir prūsų, kalbinę situaciją Mažojoje Lietuvoje, iliustruotą jo originaliu žemėlapiu.

Karaliaučiaus mokytoja poetė Rūta Daujotaitė-Leonova padėjo MLE rengėjams už triušą. Ji didžiuojasi kraštu, kuriame gyvena ir kurį pažinti padėjo enciklopedija. Knyga įdomi, naudinga ir gražiai išleista.

Rūta Mačiūnienė, Klaipėda.

Jonas Glinskis, Ragainė/Nemanas.

Kaliningrado/Karaliaučiaus Imanuelio Kanto universiteto dėstytoja Violeta Lopetienė papasakojo dalyvavusi Ispanijoje vykusioje lietuvių emigrantų vakaronėje, kurioje išpuodingai prisistatė iš pajūrio atvykę žmonės, nes jie atsinešė savo krašto enciklopediją — MLE I ir II tomus. MLE naudojasi užsienio lituanistinių klasių moksleiviai.

Ilgametis Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės tarybos pirmininkas Algimantas Savickas teigė, kad MLE praverčia, kai pritrūksta žinių apie Rytprūsius, nes po karo buvo pakeisti visi miestų ir kitų vietovių, upių pavadinimai. „Tai knyga, kuri atgaivina šio krašto istoriją, vietovardžius ir vandenvardžius, žmonių gyvenimą, tradicijas, tai — atminimo paminklas,“ — kalbėjo A. Savickas.

Lietuvininkų bendrijos „Mažoji Lietuva“ seimelio vicepirmininkė, Mažosios Lietuvos fondo įgaliotinė Rūta Mačiūnienė papasakojo apie leidybinę veiklą. Ji pabrėžė mažlietuvių čia ir už Atlanto ryžtą remti MLE IV tomą ir lietuviybę Karaliaučiaus krašte.

Artėjant Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės 20-mečiui po Sigito Šamborskio pranešimo seminara dalyviai — aktyviausi tos bendruomenės nariai — diskutavo ir salėje, ir per vakaronę prie jūros. Čia koncertavo Nidos folkloro ansamblis „Giedružė“, kuriam vadovauja mokytoja

Audronė Buržinskienė. Apie pilietinio ir tautinio ugdymo problemas užsienio lituanistinėse mokyklose pranešimą skaitė LR švietimo ir mokslo ministerijos vyr. specialistė Danutė Kolesnikova. Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lituanistinių studijų katedros lektorės Virginijos Stumbrienės pranešimas — „Lietuvių kalbos ugdymas daugia-kultūrinėje aplinkoje“. V. Stumbrienė pristatė ir savo drauge su Henrika Prosnikova parengtą vadovėlį „Mano ir tavo šalis Lietuva“. Šį vadovėlį, kaip ir MLE III tomą parsiveš Karaliaučiaus krašte dirbantys mokytojai. Knygos taip pat padovanotos Kaliningrado/Karaliaučiaus srities lietuvių tautinės kultūrinės autonomijos bibliotekai ir Imanuelio Kanto universiteto Lituanistikos kabinetui.

Klaipėdos universiteto Baltų kalbotyros ir etnologijos katedros docentė dr. Dalia Kiseliūnaitė skaitė pranešimą „Mažosios Lietuvos tautosaka“. Seminara dalyviai vieni iš pirmųjų išgirdo Anos Mažeivos įdainuotas Klaipėdos krašto dainas. Leidinys pristatytas Klaipėdos universitete tik praėjusią savaitę. Jį sudarė doc. dr. Lina Petrošienė ir doc. dr. Jonas Bukantis. Seminara dalyviai keliavo po Kuršių neriją, buvo išplaukę į marias, o kai kas suspėjo dar ir pameškerioti. Mokytojai gavo savo specialybės sertifikatą.

Sudarė Lina Petrošienė, Jonas Bukantis

Klaipėdos krašto dainų plokštelės „Eit mergeli pajūriais“ viršelis.

Vytauto Kaltenio nuotraukos

HIUTENFELD, VOKIETIJA

DRAUGYSTĖS TILTAS

Atkelta iš 2 psl. lietuvių vaikų (ir vaikų iš mišrių šeimų) švietimo aktualijas, pasidalinti pedagoginio darbo patirtimi, kartu spręsti išskylančius sunkumus, užmegzti gerus bendradarbiavimo santykius tarp Europos šalių lietuvių bendruomenių, susipažinti, susidraugauti, susitelkti bendriems darbams. Šis nuotaikingas, įdomus vasaros renginys užtikrins betarpišką mokytojų, moksleivių bei jų tėvų bendravimą, motyvuos vaikų dar rimčiau mokytis lietuvių kalbos, duos jiems progą geriau pažinti Lietuvą, jos istoriją, tradicijas, skatins tapti aktyviais lietuviškų bendruomenių nariais.

„Vokiškasis“ DT suteiks gerą galimybę supažindinti moksleivius ir pedagogus su Vasario 16-osios gimnazija, padiskutuoti dėl jos ateities, bendradarbiavimo su lietuviškomis mokyklomis. Keletą valandų visi mūsų moksleiviai „mokysis“ gimnazijoje ir gaus šios mokyklos „pažymėjimus“. Galbūt žaidybinių pažintis ne vienam taps akstiniu iš tiesų susidomėti mokslais šioje įstaigoje.

Renginyje numatyta plati rimtų

Londono (JK) lituanistinė mokyklėlė „Švyturukas“.

darbų (seminarai, diskusijos, pasakaitos) ir pramogų (veikla įvairiuose būreliuose, sportas, žaidimai) programa. Susitiksime su gerais savo bičiuliais br. pranciškonais, žiūrėsime šių metų „Auksinio scenos kryžiaus“ laureatų „Atviro rato“ spektaklį, klau-

Mokslo metų pabaigos linksmybės Hamburgo (Vokietija) lituanistinėje mokyklėlėje „Abécélė“.

SKELBIMAI

IŠNUOMOJA

2 mieg. butas išnuomojamas 45 ir Cristiana gatvių sankryžoje.
Tel. 708-952-1059

PARDUODA

Union Pier, Michigan, savininkas parduoda namą ramioje vietoje netoli ežero. Du miegamieji, svetainė, valgomoji, virtuvė ir „loft“. Namas 10 m. senumo, naujai išdažytas. \$369,00.
Skambinkite: 269-469-4826

NEKILNOJAMASIS TURTAS

VIDA M. SAKEVICIUS
Real Estate Consultant
Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas
708-889-2148

SIŪLO DARBA

Darbai reikalingi dažytojai su darbo patirtimi. Būtina turėti automobilį. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai.
Tel. 847-980-7887.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

sysimės kaimiškos kapelos „Brydė“ iš Šiaulių rajono koncerto, šoksime ir dainuosime prie laužo arba tiesiog ramiai ir draugiškai bendrausime tarpusavyje.

Renginio rėmėjai – Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR vyriausybės, LR garbės konsulai Vokietijoje, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, privatus asmenys iš Hamburgo.

Esame dėkingi LR ambasadoriui

Vokietijoje ir šio renginio globėjui E. Ignatavičiui, kurio dėka į DT atkreipė dėmesį Žemės ūkio ministrė prof. K. Prunskienė bei Užsienio reikalų ministras P. Vaitiekūnas.

Sąskrydį organizuoja VLB aktyvas, lituanistinių mokyklų pedagogai, Vasario 16-osios gimnazijos mokytojai, Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjunga.

Daugiau apie DT galite rasti svetainėje: www.draugystestiltas.eu.

Belgijos lituanistinė mokyklėlė.

Scena iš spektaklio „Močiutės“ – Manchesterio socialinis klubas–Lituanistinė mokyklėlė.

Joninės – jau ši sekmadienį!

Čikagoje gyvenantys įvairių tautų žmonės kasmet švenčia savo tautines šventes: airiai kiekvieną pavasarį triukšmingai sutinka Šv. Patriko dieną, lenkai – savo šalies Konstitucijos dieną, ispanakalbiai – pažymi Cinco De Maya... Kultūrų įvairovė suteikia ypatingo žavesio, etninių švenčių dvasia pasklinda po visą miestą.

Jau beveik dešimt metų Čikagos lietuviai, nepamiršdami gražių tautinių papročių, birželio mėnesį švenčia Jonines. Nors ši lietuviška tradicija dar neperaugo į masines eitynes ar renginius centrinėse miesto gatvėse, tačiau Joninės tampa vis gausiau lietuvių lankoma švente. Pernai jose dalyvavo apie 4,000 žmonių.

dvasia apjungia visus lietuvius: ar jie būtų tėvynėje, ar Airijoje, Anglijoje, Ispanijoje ar kur kitur.

Joninės – kada ir kur?

Ilgamečiams Joninių rengėjams Čikagos apylinkėse per daugelį metų teko keisti šventės vietas. Ko tik nebuvo: pritrūkdavo erdvės statyti automobilius, kildavo nesutarimų su miestelių ar parkų administracijomis, kartą šventei dar net neįpusėjus, ją uždarė policija. Ir visa tai, didžiąja dalimi, tik dėl tokiam masiniam renginiui netinkamai pasirinktų vietovių. Prieš porą metų netikėtai pavyko be didelių problemų ir nesusipratimų Jonines surengti Willow-

Amerikos Lietuvų televizija kviečia visus tautiečius Jonines švęsti birželio 24 dieną, sekmadienį, nuo 12 val. dienos iki sutemos, kol užges laužas ir nutils dainos. Toje pačioje vietoje, kaip ir pernai – Arabian Knights Farms, 6526 Clarendon Hills Rd., Willowbrook, IL 60527.

Tradicinę, visus tautiečius apjungiančią lietuvišką Joninių dvasią, kai pasitinkant saulėgrąžą, kiekvienas kaimas kažkada tėvynėje kurdavo laužus ir sveikindavo savo Jonus, Janes ir Janinas, Čikagoje ir priemiesčiuose gyvenantys lietuviai, šiemet gali pajusti dar artimiau, nes ši šventė vyksta net dviejose vietose. Praėjusį šeštadienį apie tūkstantis žmonių susibūrė Čikagos šiauriniame Villa Park priemiestyje, o pačią Joninių dieną, birželio 24-ąją, visi galės švęsti ir linksintis pietiniame Willowbrook priemiestyje. Malonu, kad toks geografinis išdėstymas neišskiria mūsų tautiečių. Praėjusį šeštadienį šventėje buvo galima sutikti ne vieną pietinėje Čikagos padangėje matytą veidą. Būna, kad ateinantį sekmadienį tautiečiai taip pat susiburs ir iš arti, ir iš toli, nes senosios lietuviškos Rasų, o pagal krikščionišką tradiciją – Joninių šventės –

brook priemiestyje esančiame žirgynė – Arabian Knights Farms. Neliko abejonių, kad tai – viena patogiausių vietų tokioms šventėms visuose Čikagos pietvakariniuose priemiesčiuose. Daug erdvės, plati pieva, didžiulė daržinė su puikiai įrengta scena ir garso aparatūra, šalia – žirgai ir įvairiausi naminiai bei prijaukinti gyvūnai, kuriais labiausiai džiaugiasi prie miesto gyvenimo įpratę vaikai. Šioje privačioje fermoje yra auginami ir veisiami arabų veislės ristiūnai. Visu tuo rūpinasi italų kilmės amerikietis, fermos savininkas Mikle Vena. Čia užsukęs nustembi, kad milijonus dolerių kainuojančių namų kaimynystėje atsiduri didžiuliam plote ir gali pasijusti tarsi būtum kokio nors kaimo viduryje, kur krypuoja naminės žąsys ir ganosi ožiai.

Vienas iš didžiausių patogumų visiems šventės dalyviams ir rengėjams yra tai, kad pakanka vietos pa-

togiai ir nemokamai pasistatyti automobilius netoliese esančiose saugiose Hinsdale South gimnazijos (75 St. ir Clarendon Hills Rd.) aikštelėse. Iš ten į Joninių vietą ir atgal visą dieną lankytojams nemokamai paveža mokykliniai autobusai. Kad būtų išvengta nemalonumų, labai svarbu nestatytų automobilių kaimyninėse gatvėse arba šalia gyvenamųjų namų. Pernai rengėjai ir fermos savininkai sulaukė nemažai aplinkinių gyventojų skundų, kai kam teko susimokėti baudas, o šiemet miestelio policija tvarkos laužytojų automobilius netgi žada nutempti. Tad prašome visų svečių išvengti galimų nemalonumų.

Pagrindinis prizas – tūkstantis dolerių

Įėjimo bilietai bus parduodami prie vartų. Suaugusiems – 10 dolerių, vaikams – 5. Kaip ir pernai, kiekvienas suaugusiojo įėjimo bilietas dalyvaus loterijoje, kurios metu bus galima laimėti įvairių puikių prizų, įsteigtų lietuvių verslininkų. Pagrindinis prizas, kurį jau trečius metus įsteigia Joninių generalinis rėmėjas „Taurus Mortgage“ – net tūkstantis dolerių. Norint padidinti laimėjimo galimybes, loterijos bilietų bus galima įsigyti daugiau.

Lietuvių fondas skiria prizą sumokėti už vaiko mokslą lituanistinėje mokykloje

Joninių loterijoje bus gausu ir kitų įdomių prizų. Pavyzdžiui, „Atlantic Express“ vėl siūlo „išsisiųsti save į Lietuvą už dyką“ – nemokamai pasiūti tokio svorio siuntinį, kiek pats sveri. Bus galima laimėti didokus „Kunigaikščių užkeigos“, grožio salono kuponus, lietuviškų laikraščių prenumeratas ir kitus vertingus prizus. Lietuvių fondas šiemet siūlo laimėti tiek, kiek tėvams kainuoja metinis mokėjimas už vaiko mokslą lituanistinėje mokykloje. Jei tokio prizo laimėtojas pats neturi mokyklinio amžiaus vaikų, jis galės šį prizą savo nuožiūra atiduoti tiems, kurie tokio amžiaus vaikų turi. Pasaulio lietuvių centras, siekdamas sukelti lėšų savo gyvavimui, Joninėse rengs savo loteriją – laimėti naujutėlį „Corvette“ automobilį. Nors ši loterija vyksta ne

vien Joninėse ir jos rezultatai bus skelbiami tik rudenį, visi galės pamatyti ir netgi prisiliesti prie daugelio svajonių automobilio.

Vaikams – pasijodinėjimas, karuselės ir atrakcionai

Joninės – puiki šventė visai šeimai, ypač – vaikams. Jie čia galės čiužinėti, šokinėti ir dūkti pripučiamose pilyse, pamatys tikrus arkliukus, žąsis, povus ir kitus gyvuliukus. Mažieji šventės dalyviai galės nemokamai pajodinėti poni arkliukais ir asiliuku. Šių metų staigmena – į Jonines atvyksta „Luna parkas“: karuselės, mašinėlės, ir kitos pramogos vaikams, o ypač įvairios vartyklės paugliams. Beje, Joninėse vaikai galės atsigaivinti skaniausiais ledais!

Jono Kuprio nuotraukose – pernykštė Joninių šventė.

Suaugusiems – įvairi programa

Lietuvoje šiais laikais Joninės tapo etnografinė šventė, kurios metu kupoliaujama, merginos pina vainikėlius, plukdo juos ežeruosna, visi pasipuošę šoka bendrus ratelius, o sutemus uždegami laužai, per juos šokinėjama, kiti netgi basi vaikšto po žarijas. Visą naktį nenuityla dainos, nesusloja rateliai. Taip sulaukiama aušros...

Gyvendami užsienyje, ne visada galime autentiškai pakartoti savo tautines tradicijas, iki galo pajusti jų simboliką. Čikagiškių Joninių dalyviams saulė patekės jau sugrįžus namo. Taip ilgai neišlauksime, juo labiau, kad rytojaus diena – pirmadienis – pati ilgiausia diena metuose. Tačiau pramogų ir linksmybių sekmdienį tikrai netruks.

Visus svečius prie vartų kaip visada pasitiks akordeonu grojantis Algis Razumas. Kol visi dar tik rinksis, jau veiks atrakcionai, o prekybotojai ir įvairių kompanijų atstovai siūlys savo paslaugas bei prekes. Bus galima užkasti, atsigaivinti gėrimais. Tuo tarpu didžiulėje daržinėje ant milžiniško ekrano bus rodomas per 50 metų populiariausių Lietuvoje dainų koncertas, kurį prieš mėnesį Vilniuje surengė Lietuvos televizija.

2 val. p. p. visus svečius skambiais skudučiais į salę pakvies Genės Razumienės vadovaujamas „Gabijos“ ansamblis. Programą pradės vaikai, dalyvavę IV-ajame jaunųjų atlikėjų festivalyje; dainos studija „Tu ir aš“ (vad. Loreta Karsokienė); dainos ir šokio teatras „Pasaka“ (vad. Rūta Mičiulienė, choreografė Vida Kavackienė, mokytoja Aušra Jasaitė); šokio studija „Baltija“ (vad. Renata Strumilienė); šokio studija „Dance Duo“ (vad. Sandra Čelkytė-Krumhorn ir Estera Barisaukaitė-Lisauskienė). Žiūrovus linksmins Salomėjos ir Vidmanto Strižigauskų vadovaujamas „Suktinio“ ansamblis, „Pupų dėdė“ – Antanas Čiurlionis, Paulius Strolia, Rasa Zubreckaitė, Artūras Blažukas, Algimanto Barnišio ansamblis ir „Cigar Band“. Programą praves žavingoji solistė Aldegunda bei žaismingieji draugužiai Hansas ir Aušra. Visiems norintiems teks pasižokti, padainuoti, įminti mįslę, sudalyvauti viename-kitame žaidime. Nugalėtojų laukia prizai, o Jonų bei Janinų – ažuolų vainikai. Vidury šventinės programos – lauke, žirgų manieže, pasirodys gracingi arabų veislės ristiūnai. Temstant, šalia pavėsinės įsilipešnos didokas simbolinis Joninių laužas, užgros akordeonai ir visi ben-

drai galėsime užtraukti lietuvišką dainą.

Vaišių ir vietos pakaks visiems

Rengėjai teigia, jog šiemet neturėtų būti problemų dėl maisto ar gėrimų trūkumo, didesnių eilių prie jų. Šventės lankytojai galės skanauti „Kunigaikščių užkeigos“ parengtų patiekalų, o savininkas Andrius Bučas patikino, jog jie turi patirties ir sugebėjimų operatyviai aptarnauti net ir gausesnius renginius. Svečių laukia šaltas šviežias lietuviškas alus, gira, Alytaus šampanas ir netgi lietuviškas brendis.

Savo maistą ir gėrimus atsinešti draudžiama

Arabian Knights Farms šeimininkai ypač pabrėžia, kad svečiai į šventę neatsineštų savo gėrimų ir maisto. Pernai rengėjai turėjo susimokėti papildomai už tai, kad fermos darbuotojams po mūsų šventės teko „šukuoti“ didžiulę pievą ir rankioti lietuviško alaus kamštukus, nors alumi buteliuose prekiauta bebuvo. Pirkdami bilietą prie vartų, maistą, gėrimus, ledus, dalyvaudami loterijoje, išleisdami kiekvieną dolerį tokiose šventėse, įgalinate jas ir toliau surengti, padedate išlaikyti lietuviškas tradicijas. Tad visi bus tik dėkingi, jei neatsinešite nei savo maisto, nei gėrimų. Nebent kūdikiams.

Verslininkams

Žmonėmis gausios Joninės – puiki proga ir vieta verslininkams sutikti savo pirkėjus ar paslaugų gavėjus. Tarp mūsų, lietuvių, tokių progų mažai tebūna. Rengėjai primena, jog visi verslininkai, firmos, norintys įsteigti prizus ar būti rėmėjais, taip pat pageidaujantys pasistatyti savo verslo pavėsinės ir pardavinėti savo prekes arba produkciją, informuoti apie firmos veiklą, teikti patarimus ar konsultacijas, kviečiami skambinti ir registruotis tel. 312-217-6104. Bendra informacija: ALTV 708-207-8406. Dar ne per vėlu. Galite kreiptis iki pat sekmadienio ryto.

Visiems

Joninės – trumpiausia naktis, ilgiausia diena, stebuklų laikas. Paparčio žiedas? Apsilankykite. Gerai apsidairę, gal surasite ir jį šiose Joninėse!

Amerikos lietuvių TV informacija**A † A
BETI PRŪSIENEI**

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos vyrui dr. ZENONUI PRŪSUI, sūnui PAULIUI ir kartu liūdime.

Danutė ir Vytautas Bieliauskai

SEPTYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

*Tavo gyvenimas pradingo kaip pavasario žiedai po audros
Tavo šypsena, meilė ir išmintis bus vaisinga daugybę metų
Tavo linksma, skaidri siela gyvens Kristuje amžinai.*

**A † A
Dr. ONA JUŠKEVIČIŪTĖ
BALIŪNIENĖ
1908.V.3 — 2000.VI.21**

Mirties metinių proga prašome draugus, bendradarbius ir pažįstamus prisiminti a.a. dr. Baliūnienei maldoje.

**Algis Baliūnas
Grażina Baliūnaitė-Austin**

Margumynai**Rusiškas „robotas policininkas“**

Laikomas pirmuoju revoliucinių kovos su nusikalstamumu pajėgų rusiškas „robotas policininkas“ sugedo pačią pirmą darbo dieną po to, kai lietus jam sukėlė trumpą sujungimą, praneša Ananova.com.

180 centimetrų kiaušinio formos robotas, riedantis ant keturių ratų, yra jungtinis policijos ir Permės miesto valdžios projektas. Jame įrengtos vaizdo kameros ir jutikliai, persiunčiantys nufilmuotą medžiagą ir kitus duomenis visoms miesto poli-

cijos nuovadoms.

Ši nauja „kovos su nusikalstamumu priemonė“ buvo pristatyta visuomenei surengus masinę viešųjų ryšių akciją, tačiau gatvėse „robotas policininkas“ išbuvo tik keletą valandų, todėl teko kviesti profesionalus mechanizmą remontuoti. Jie pasakojo, kad smarkus lietus pateko į roboto vidų ir pažeidė jo elektroninę schemą. Pareigūnai dėl nesėkmės teisinosi tuo, kad tai yra prototipas.

Pagal Alfa.lt

**MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS**

**1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ**

Tel. 773-476-2242 **nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.**

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Birželio 23 d., šeštadienį, 2 val. p.** Centuries & Sleuths Bookstore, 7419 W. Madison, Forest Park, IL 60130, rengiamas lietuvių kilmės detektyvų rašytojos Silvia Foti naujausios knygos „The Diva's Fool“ pristatymas. Popietės metu vyks diskusija, autorė pasirašinės knygas. Maloniai kviečiame apsilankyti bei įsigyti knygą, kurios pagrindinė veikėja – detektyvė lietuvė Alexandria Vilkas.

◆**Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago) Moterų gildija birželio 24 d., sekmadienį, 11:30 val. r. Gintaro salėje rengia senų (antikvarinių) daiktų įvertinimo popietę. Įvertinimo žinovas Rex Newell apžiūrės atsineštus daiktus, tarp kurių gali būti meno kūrinių, karo suvenyrai, monetos, knygos, žaislai, senas krištolas ir t.t., ir pasakys jų vertę. Nebus vertinami daiktai iš Tolumų Rytų. Vietas užsisakyti tel. 773-582-3820 (Sophia Žukaitė).

◆**Birželio 29 d. Klaipėdos pilies teatro monospektaklis** „Aš laukiu tavęs, mielas“ bus rodomas restorane „Magnolia“ (123 Market St., Willow Springs, IL). Bilietai į šį spektaklį parduodami tik restorane „Magnolia“ (tel. 630-669-4055).

◆**Birželio 30 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje** (14911 127th St., Lemont, IL) — Klaipėdos pilies teatro monospektaklis – komedija „Aš laukiu tavęs, mielas“. Pagrindinį vaidmenį atlieka Klaipėdos dramos teatro aktorė Jolanta Puodėnaitė. Prieš spektaklį — teatro „Žaltvykslė“ pasirodymas. Bilietai parduodami kavinėse: „Smil-

ga“ (tel. 630-427-0929), „Bravo“ (tel. 630-257-3300), parduotuvėje „Lithuanian Plaza“ (tel. 708-599-9866).

◆**Vyresniųjų lietuvių centrui „Seklyčia“** pastoviam darbui reikalinga pagalbinė darbininkė – indų plovėja ir virėja dirbti kas antrą savaitgalį. Kreiptis tel. 708-271-7044 arba 773-476-2655 (kviesiti Ritą).

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆**Lietuvių tautinių šokių institutas (LTŠI)** kviečia visus narius, garbės narius ir rėmėjus į visuotinį narių suvažiavimą, kuris įvyks šių metų rugpjūčio 15 d., trečiadienį, Dainavos stovyklavietėje, šokių kursų metu, 7:30 val. v. Suvažiavime gali dalyvauti tik pilna-teisiai nariai, susimokėję 2007 nario mokesį. Papildomą informaciją apie šokių kursų registraciją, suvažiavimo detales Lietuvių tautinių šokių instituto nariai, garbės nariai ir rėmėjai ras LTŠI žiniaraštyje Nr. 47, kuris bus visiems išsiuntinėtas. Turint klausimų, prašom kreiptis į pirmininkę Danguolę Razutytę-Varnienę tel. 818-249-7574, el. paštas: spindulys@aol.com arba į sekretorę Vidą Brazaitytę tel. 708-280-8678, el. paštas: vidabrazaitis@hotmail.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Birželio 19 d. Ateitininkų namuose vyko susitikimas su brangiais svečiais iš Lietuvos – monsinjoru Alfonsu Svarinsku ir sesele Nijole Sadūnaite. Rimanto Gurausko nuotraukoje: ses. N. Sadūnaite kalbasi su LR generaliniu konsulu Čikagoje Arvydu Daunoravičiumi.

Aktorai Kęstutis ir Audrė Nakai bei Stanley Balzekas, Jr. susitiko Gene Siskel kino teatre.

Petro Petručio nuotr.

Liepos 4 d. 3 val. p. p.
Lietuvos nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje
(Gedimino prospektas 51, Vilnius)
atidaroma
Čikagiečio fotografo
Jono Kuprio
paroda

„Lietuviai Amerikoje“

Jonas Kuprys gerai pažįstamas lietuviams Amerikoje, tačiau Lietuvoje jo nuotraukos bus eksponuojamos pirmą kartą.

Parodai J. Kuprys atrinko 81 nuotrauką. Jose — lietuvių gyvenimas už Atlanto, jų gyvenimo rūpesčiai, džiaugsmas, šventės. Jono objektyvas užfiksavo ir Amerikoje apsilankiusius lietuvius.

Kviečiame visus, šiuo metu viešnčius Vilniuje atvykti į Jono Kuprio parodos atidarymą.

Paroda veiks 2 mėnesius.

Paulina Mikstas iš Oak Lawn, IL pratęsė „Draugo“ prenumeratą dar vieniems metams. Kartu su mokesčiu atsiuntė mums ir 50 dolerių auką. Esame labai dėkingi!

„The Omaha Lithuanian Women's Club“ parėmė „Draugo“ leidybą 200 dolerių auka. Savo trumpame laiškelyje klubas dėkoja už „Draugo“ kasdieninį darbą, nuolat suteikiamas politikos, ekonomikos, religines naujienas bei linki tolimesnės sėkmės mūsų dienraščiui. Ačiū šiam moterų klubui! Linkime jam ir toliau sėkmingai gyvuoti bei skaityti „Draugą“.

Gauta paminėti

Diplomatas Stasys Antanas Bačkis

2006 metais buvo minimos iškilios asmenybės – diplomato, politiko, publicisto – dr. Stasio Antano Bačkio 100-osios gimimo metinės. Diplomato asmuo ir jo veikla sulaukė tyrinėtojų dėmesio. Šalia kitų knygų šiais metais pasirodė ir Arūno Streikaus knyga „Diplomatas Stasys Antanas Bačkis“, kurią išleido Lietuvos gy-

ventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras.

Knygoje remiantis istoriniais šaltiniais atkuriamas diplomato S. Bačkio (1906–1999) biografinis. Gausiai cituojami archyvų dokumentai ir prieduose pateikti S. Bačkio laišškai atskleidžia aktyvią jo visuomeninę ir publicistinę veiklą bei penkiasdešimt metų trukusį diplomatinį darbą iki nepriklausomybės atkūrimo Lietuvoje. Remdamasis naujais archyviniais duomenimis autorius išryškina S. Bačkio vaidmenį organizuojant Vakaruose pagalbą ginkluotajai rezistencijai okupuotame krašte.

Knygą sudaro trys dalys. Pirmoje apžvelgiamos asmeninės brandos aplinkybės ir visuomeninė bei diplomatinė veikla nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu. Antroje analizuojama S. Bačkio veikla Paryžiuje Lietuvos okupacijos sąlygomis. Šis S. Bačkio gyvenimo etapas buvo pats aktyviausias ir kupinas daugybės įvykių. Trečiojoje dalyje aptariama S. Bačkio veikla Washington, DC ir grįžimas į tėvynę.

Knyga iliustruota nuotraukomis. Leidinį spausdino UAB „Logotipas“ Vilniuje.

Paruošė L. A.

